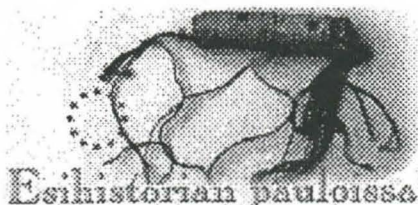

Riihimäen Silmäkenevan alueen arkeologiset tutkimukset 2001

**Heikki Matiskainen
Mikhail G. Zhilin
Juha Ruohonen
Oula Seitsonen**

Riihimäen Silmäkenevan alueen arkeologiset tutkimukset 2001

Sisältö:

1. Johdanto	2
2. Tutkimuskohteet ja menetelmät.....	2
3.1. Riihimäki [7] Sinivuokkonieniemi	3
3.1.1. Suokaivausalue alueella 7D	3
3.1.2. Koeoja alueella 7D.....	6
3.2. Riihimäki [9] Silmäkenevan saari 1	9
3.2.1. Koekuopat ja kairaukset alueella 9B.....	9
3.3. Riihimäki [12] Silmäkenevan saari 4	11
3.3.1. Koekuopat ja kairaukset alueella 12B.....	11
3.3.2. Koekuopat ja kairaukset alueella 12C	16
3.4. Riihimäki [13] Silmäkenevan saari 5	18
3.4.1. Koekuopat alueella 13B	18
4. Vaaitustaulukot.....	20
5. Karttaluettelo	22
6. Diapositiiviluettelo	23

Riihimäen Silmäkenevan alueen arkeologiset tutkimukset 2001

1. Johdanto

Vuoden 2001 tutkimukset ovat jatkoa vuosina 1998-2000 Silmäkenevan alueella sijaitsevilla kivikautisilla asuinpaikoilla suoritetuille tutkimuksille. Aiemmat kaivaukset ovat kohdistuneet sekä suon reunalla mineraalimaalla että niiden edustalla sijaitsevista suokerrostumista havaittuihin asuinpaikkajäännöksiin. Tutkimuksia jatkettiin myös Silmäkenevan suoalueen harjusaarekkeissa ja niiden läheisyydessä aiemmin löydettyjen asuinpaikkojen luonteen varmistamiseksi sekä kokonaan uusien muinaisjäännösten löytämiseksi.

Kaivaukset järjesti Riihimäen kaupunginmuseo. Kaivausjohtajana toimi FT Heikki Matiskainen, ja häntä avustavana kenttätyön johtajana Arolammin asuinpaikan kaivauksessa fil. yo Juha Ruohonen. Asiantuntijoina kaivauksilla toimi Venäjän tiedeakatemian arkeologi, tohtori Mikhail G. Zhilin apulaisenaan arkeologi Vadim Averine sekä Andrej Prokopyjev Ivanovon yliopistosta. Harjoittelijana koeojan kaivausalueella toimi fil. yo Oula Seitsonen. Työvoimana kaivauksilla toimi kahdeksan riihimäkeläistä lukiolaista.

Kaivaustutkimukset liittyvät laajempaan Riihimäen kaupunginmuseon koordinoimaan, EU:n rakennerahaston Tavoite 2 –ohjelman rahoittamaan ”Esihistorian pauloissa” –projektiin. Hankkeen tavoitteena on selvittää muinaisjäännöksiä Riihimäen, Hyvinkään, Hausjärven ja Lopen kunnissa ja laatia kulttuurimatkoja tukeva opastettu reitistö kohteista. Hankkeen kestoaika on vuodesta 2000 vuoteen 2003.

2. Tutkimuskohteet ja menetelmät

Tutkimuksia jatkettiin Arolammin asuinpaikalla (Riihimäki [7] Sinivuokkonieniemi), jota myös aiempina vuosina 1998 - 2000 on tutkittu eniten. Laaja kivikautisia asuinpaikkajäännöksiä sisältävä alue löytyi vuoden 1997 inventoinnin yhteydessä. Vuonna 2001 alueelle 7D avattiin vuoden 2000 koeojan viereen suokaivausalue. Suokaivausalueen ja mineraalimaan rantavyöhykettä pyrittiin selvittämään avaamalla koeoja myös suokaivausalueen yläpuoliselle mineraalimaalle

Tutkimuksia laajennettiin edellisen vuoden tapaan myös muualle Silmäkenevan alueelle. Tarkoituksena oli etsiä suon harjusaarekkeilta ja niihin rajoittuvilta suoalueilta uusia asuinpaikkoja sekä selvittää aiemmin löydettyjen kohteiden laajuutta ja luonnetta. Etsinnöistä vastasi M. Zhilin. Koekuoppia muinaisjäännösten löytämiseksi ja maaperäkairauksia suokerrostumien selvittämiseksi tehtiin Silmäkenevan saarissa 1, 4 ja 5 (Riihimäki [9, 12, 13]). (kartta 1)

Kaivaustutkimusten lisäksi suokerrostumista otettiin näytteitä luonnontieteellisiä analyysejä varten.

3. Kaivaushavainnot ja löydöt

3.1. Riihimäki [7] Sinivuokkoniemi

Inventoinnissa vuonna 1997 löytyneet Arolammin laajan kivikautisen asuinpaikkakompleksin löytöpaikat sijaitsevat loivasti länteen laskevalla hiekkarinteellä olevalla tasanteella sekä sen edustan suoalueella. Alueella on suoritettu tutkimuksia tasokaivauksin vuosina 1998-2000 sekä suokaivauksin vuodesta 1999 lähtien.

Alue 7D, joka sijaitsee noin 80 m luoteeseen Sinivuokkoniemen alkuperäisestä löytöpaikasta (alue 7A), löydettiin vuonna 1999. Alueelle tehtiin tällöin kuivatusojan seinämään koekuoppa, josta löydettiin kvartsia (koekuoppa 1). Aluetta 7D tutkittiin vuonna 2000 suopellolle sijoitetulla koeojalla (kooltaan 5 x 1 m) sekä kolmella koekuopalla (sijainti esitetty kartassa 3). Koeojasta löytyi tällöin runsaasti kvartsiesineitä (KM 32409:207-239), työstetty puu (KM 32409:255) sekä vedenkuumennukseen käytettyjä ns. keittokiviä. (kartta 2)

Tutkimuksia jatkettiin vuonna 2001 avaamalla suopellon reunaan 40 m² kaivausalue sekä koeoja suoalueen yläpuoliselle mineraalimaalle. (kartta 3)

3.1.1. Suokaivausalue alueella 7D

Tutkimukset suopellolla aloitettiin sijoittamalla uusi kaivausalue vuonna 2000 suopellolle kaivetun koeojan kaakkoispuolelle. Kaivausalueen koordinaatistossa x-koordinaatti kasvaa koilliseen ja y-koordinaatti kaakkoon (pellon reunassa sijaitsevan kuivatusojan suuntaisesti).

Absoluuttiset korkeudet on mitattu käyttäen kiintopisteenä Riihimäen kaupungin aikaisempien vuosien kaivauksia varten mittaamaa kiintopistettä. Se sijaitsee alueen 7A tasokaivausalueen luoteispuolella. Kiintopisteen korkeus on 87,63 m mpy N60-järjestelmässä. Kaivauksia varten kiintopiste siirrettiin alueelle 7D. Se sijaitsee koeojan luoteispuolella kuivatusojan reunassa olevan kookkaan maakiven korkeimmassa kohdassa. Tämän kiintopisteen korkeus on 86,85 m mpy.

Edellisen vuoden tutkimuksista poiketen kaivaus tapahtui teknisinä kerroksina, joiden paksuus vaihteli noin 20 – 30 cm välillä. Työtä helpotti se, että alueen stratigrafia oli tiedossa vuoden 2000 koeojan tutkimusten perusteella. Kaivaminen tapahtui viistämällä tasakärkisellä lapiolla kerroksen kaivettavasta reunasta noin yhden cm paksuisia viipaleita. Löydön tai kiven havaitessaan kaivaja merkitsi paikan sitkaimella, josta kohde pyrittiin välittömästi mittaamaan ja keräämään talteen.

Löydöt otettiin talteen yksitellen ja löytöpaikkojen koordinaatit sekä korkeudet mitattiin yhden cm tarkkuudella. Kaivausalueella havaituista lukuisista palaneista ja/tai rapautuneista kivistä eli ns. keittokivistä / vedenkuumennuskivistä otettiin samoin löytötiedot ylös; talteen kiviä otettiin vain näytteeksi. Maa-ainesta seulottiin vesiseulalla koeluoontoisesti.

Vuoden 2000 koeojan länsipäähän kaivettiin syvä kuoppa, johon kaivausalueelle muodostunut vesi johdettiin. Vanhan koeojan kaakkoispuolelle kaivettiin 0,5 m leveä, pohjasaveen ulottunut oja, joka tuettiin rakentamalla siihen vahva oksapunosaita. Vedenpoisto tapahtui koneellisesti.

Tasot valokuvattiin ja vaaittiin, rakenteita sisältäneet tasot piirrettiin. Korkeusluvut on esitetty vaaitusluettelossa. Lopuksi kaivausalueen lounais-, kaakkois- ja koillisprofiileista piirrettiin profiilikartat. Alueen luoteisprofiilin kartta on piirretty vuoden 2000 koeojan kaivausten yhteydessä. Kaivausalue peitettiin kaivausten loputtua traktorilla; alueen luoteisosassa sijaitseva, kaivetun alueen maa-ainesta sitova oksapunosaita jätettiin paikoilleen mahdollisia tulevia tutkimuksia ajatellen.

Pintakerros

8 x 5 m kokoisen kaivausalueen paaluttamisen jälkeen pintamaa poistettiin lapiolla. Kerroksen paksuus vaihteli 25-35 cm välillä; alueen koillisosassa pintakerros oli muuta aluetta paksumpi johtuen kuivatusojasta nostetusta savimaasta. Maa poistettiin käytännössä saviliejukerroksen yläpintaan asti. Kaivausalueen koillisosassa ($x = 3 - 5$, $y = 107-108$) havaittiin kyntökerroksen ja saviliejun välissä lounaaseen oheneva kerros ruskeaa, maatonuturvetta. Pintakerrosta ei seulottu, eikä siinä havaittu esihistorialliseen asutukseen viittaavia löytöjä.

1. kerros

Seuraavaksi poistettiin harmaansävyistä savista transgressioliejua sekä koillisosan ruskeaa maatonuturvetta. Poistetun kerroksen paksuus vaihteli 15 - 25 cm välillä. Kaivettu kerros oli muuta aluetta ohuempi kaivausalueen koillisosassa; näin saatiin kaivausalue loivasti viettämään kohti alueen lounaisosaa ja alueelle muodostuva vesi poistettua.

Palaneita kiviä havaittiin erityisesti alueen koillisosassa lähellä kuivatusojaa ($x = 3 - 5$). Saviliejukerroksessa havaittiin myös jonkin verran hiiltä, joka saattaa olla huuhtoutunut suoalueelle mineraalimaalta. Löytöinä (KM 32679:1-16) kerroksesta saatiin lähinnä kvartsi-iskoksia, mutta myös kaksi kvartsikaavinta (KM 32679:3 ja KM 32679:11). Löydöt keskittyvät selvästi alueen koillis- ja pohjoisosiin.

2. kerros

Seuraavassa kerroksessa jatkettiin saviliejukerroksen ja alta paljastuvan turve - puukerroksen poistoa. Kaivettu kerros ulottui lähinnä puuta sisältävän turpeen yläosaan. Alueen pohjoisosassa, kohdassa $x = 2-5$, $y = 100-102$ sijaitsi useita kookkaita kiviä (kartta 6). Pienempien, rapautuneiden tai palaneiden kivien keskittymiä on havaittavissa edellisen kerroksen tapaan etenkin kaivausalueen pohjoiskulmassa (ruudun 3/100 alueella). (kartta 16)

Kerroksen löydöt (KM 32679:16-25) keskittyvät suokaivausalueen koillisosaan. Löytöinä saatiin kvartsi-iskosten lisäksi kvartsikaavin (KM 32679:23) sekä katkelmallinen kvartsinuolenkärki (KM 32679:24). Alueen lounaisosassa havaittiin lisäksi joitain hasselpähkinän (*Corylus avellana*) kuoria. (kartta 12)

3. kerros

Alueen koillisosassa havaittiin lounasta kohti oheneva hiekan- ja soransekainen turvekerros, jonka paksuus alueen koillisosassa vaihteli 0-8 cm välillä. Kohdassa $x = 4-5$ ja $y = 102-103$ kyseinen kerros sijaitsee muuta aluetta noin 10 cm alempana.

Tämän kerroksen alta paljastui vaaleanruskeaa saviliejuja.

Kerroksessa esiintyi runsaasti kookkaita kiviä, jotka on esitetty kartoissa 6 ja 7. Nämä keskittyvät edellisen kerroksen tapaan alueen pohjoisosaan mutta myös koillisprofiilin läheisyyteen kohtaan $x = 4,5$, $y = 106-107$. Palaneiden/rapautuneiden kivien levintä oli selvästi tasaisempi kuin edellisessä kerroksessa. Kiviä esiintyi kuitenkin vielä muuta kaivausaluetta runsaammin alueen pohjoiskulmassa, mutta myös itäosassa on havaittavissa selvä keskittymä (kartta 17). Pähkinän kuoria esiintyi runsaasti varsinkin alueen lounaisosassa.

Kerroksen löydöt (KM 32679:26-45) jakaantuvat suhteellisen tasaisesti lähes koko suokaivausalueelle. Kvartsi-iskosten ja kahden ytimen lisäksi alueen eteläosasta saatiin talteen mahdollinen kvartsikaavin (KM 32679:40) (kartta 13). Kohdasta $x = 0,56$, $y = 4,92$ löytyi kaarnakoho (KM 32679:83, kartta 14), kohdasta $x = 1,57$, $y = 104,17$ puupaalu (KM 32679:84) sekä kohdasta $x = 1,73$, $y = 106,65$ toinen puupaalu (KM 32679:110) (merkitty karttaan 7). Kohdassa $x = 104,50-105,25$, $y = 1,40-1,70$, $z = 85,37$ sijaitti kuusi kaarnanpalasta.

4. kerros

Neljäs kerros kaivettiin puhtaaseen pohjasaveen asti. Kyseinen kerros koostui lähinnä turpeen ja metsäkasvillisuuden jäänteiden seoksesta. Pohjasaven päällä, metsäkasvillisuuskerroksen alapuolella, sijaitti ohut kerros ruskeaa saviliejuja, joka myös poistettiin. Alueen koillisosassa kaivettava kerros oli muuta aluetta paksumpi johtuen lounaaseen viettävästi kaivetuista tasoista. Profiilien piirtämiseksi alueen koillisosaan jätetty, tähän asti kaivamaton kaistale kaivettiin loppuun.

Kaivausalueelta löydettiin myös kolmas, hieman koilliseen kallistunut puupaalu (KM 32679:115) kohdasta $x = 3,62$, $y = 106,71$. Kerrosta loppuun kaivettaessa kaikki löydetyt kolme puupaalua poistettiin (paalut on merkitty karttaan 7 ja 14); näistä yhdessä (KM 32679:84 oli havaittavissa selvää työstön jälkeä. Lisäksi mainittakoon talteen otettu iskukivi (KM 32679:134), joka löytyi puupaalun (KM 32679:111) vierestä glasiaalisaven sisästä. Kyseisen paalun vierestä, sen länsipuolelta löydettiin työstetty reiällinen puukaari (KM 32679:110). (kartta 7)

Kerroksessa esiintyneet kivet jakaantuvat aiemmasta poiketen enemmän alueen keskiosiin (kartta 18).

Suurin osa kaivausalueen löydöistä keskittyy neljänteen kerrokseen (kartta 15). Löydöt (KM 32679:46-134) keskittyvät alueen keski- ja koillisosaan; alueen lounaisosassa ei löytöjä juurikaan esiinny. Kerroksesta löydetyt selkeät kvartsiytimet keskittyvät alueen koillisosaan. Kvartsiytimet sijaitsevat yhtä poikkeusta lukuun ottamatta alueen itälaidassa noin 6 m² alueella (kartta 14).

Stratigrafia

Stratigrafia vuoden 2001 suokaivausalueella vastaa hyvin vuonna 2000 viereisessä koeojassa havaittua kerrosjärjestystä. Suurin osa löydöistä keskittyy kerrokseen 8 (turpeen ja metsäkasvillisuuden seos). (kartat 8, 9 ja 10)

1. resentti maannos
2. ruskea turve (vain suokaivausalueen koillisosassa)
3. savinen gyttja (transgressiolieju)
4. puujäänteitä sisältävä turve
- 4b. hiekan- ja soransekainen turve
5. vaaleanruskea gyttja
6. karkea tumma gyttja
7. vaaleanruskea gyttja
8. turpeen ja metsäkasvillisuuden seos
9. alaosan ruskea gyttja
10. glasiaalisavi

Ruskea turve (stratigrafinen kerros 2), havaittiin ainoastaan kaivausalueen itäosassa. Stratigrafinen kerros 4b (hiekan- ja soransekainen kerros) ulottui ohuena kerroksena alueen koillisosasta kaivausalueen keskiosiin ($x = 3$). (kartta 10)

Yhteenveto

Löytöinä suokaivausalueelta saatiin yhteensä 134 alanumeroa (KM 32679:1-134), joista suurin osa käsittää kvartsia; iskoksia, joitain ytimiä ja esineitä. Talteen otettu orgaaninen materiaali käsittää kolme puupaalua, josta yhdessä on havaittavissa selviä työstön jälkiä, kaarnakohon sekä työstetyn kaaripuun kappaleen. Lisäksi jätemaakasasta ja ympäröivältä peltoalueelta kerättiin yhteensä 27 kvartsia (iskoksia ja ytimiä; KM 32679:135).

Löydöt keskittyvät kaivausalueella alueen koillisosaan. Puulöydöt sen sijaan keskittyvät selvästi alueen lounaisosaan ($x = 0-2$), mistä kvartsilöytöjä on erittäin vähän. Alueella kartoitettiin lisäksi lähes 800 kappaletta palaneita tai rapautuneita kiviä, joista suurinta osaa voidaan pitää ns. keittokivinä. Kivet keskittyvät ylemmissä kerroksissa alueen koillis- ja pohjoisosiin lähemmäksi mineraalimaata, neljännessä kerroksessa kivien levintä on tasaisempi.

3.1.2. Koeoja alueella 7D

Vuonna 2000 suohon kaivetun koeojan yläpuolella lounaaseen viettävälle metsäiselle rinteelle avattiin koeoja, jolla pyrittiin tutkimaan mineraalimaalla sijainneen asuinpaikan suhdetta suokaivausalueeseen ja sen löytöihin. Suosta kohoavan rinteiden ylemmällä terassilla tiedettiin jo ennestään olevan kivikautinen asuinpaikka (alue 7B), jota 1999 tutkittiin koekaivauksella. Löytömateriaali tällöin oli keramiikkaa sekä kvartsi-iskoksia ja esineitä. Vuoden 2001 koeojalla pyrittiin tutkimaan rinteessä alemmalla terassilla lähempänä suonlaitaa sijainnutta mahdollista mesoliittista muinaisjäännöstä. (kartta 3)

Koeoja sijoitettiin vuoden 2000 suokaivauskoeojan jatkoksi siitä koilliseen, jolloin koeojan kaakkoisprofiili saatiin edellisvuoden profiiliin jatkoksi. Koeojan pituudeksi tuli 8 metriä ja leveydeksi 1 metri. Koeoja liitettiin suokaivausalueen koordinaatistoon, jolloin sen koordinaateiksi tulivat $x = 8,00 - 16,00$ ja $y = 99,00 - 100,00$. Väli $x = 5,00 - 8,00$ ja $y = 99,00 - 100,00$ oli tuhoutunut pellon reunaan kaivetun leveän kuivatusojan takia. Koeojan lounaispäässä kaivausala jatkui alemmissa kerroksissa myös ruudun $x = 7,00 / y = 99,00$ puolelle ojanrinteeseen.

Kaivaus suoritettiin teknisinä 5-10 cm paksuina kerroksina. Ojasta tulleet löydöt mitattiin talteen senttimetrin tarkkuudella ja niiden korkeusasema vaaittiin, jolloin kaikille löydöille saatiin x-, y- ja z-koordinaatit. Kaivaustasot dokumentoitiin valokuvaamalla, piirtämällä ja vaaitsemalla. Lopuksi koeojan kaakkoisprofiilista piirrettiin profiilikartta (kartta 21).

Pintakerros

Pintaturve poistettiin kenttälapioilla ja kaivauslastoilla. Turve- ja metsäkarikekerros vaihteli paksuudeltaan 10-20 cm. Koeojan lounaispäässä välillä $x = 8,50 - 9,50$ ojasta ylöskaivettu maakasa kaivettiin pois lapioilla ja seulottiin. Turve oli muutenkin paksuin juuri ojan lounaispäässä pellon kuivatusojaa kaivettaessa syntyneen maan kasautumisen takia. Turpeen alainen taso dokumentoitiin (taso 1).

Pintakerroksen alla tason lounaispäässä oli ojasta kaivettua savensekaista maata. Sen koillispuolelta paljastui runsaasti palaneita kiviä (vedenkuumennuskiviä) tummahkon harmaassa likamaassa. Kivet keskittyivät ruutuun 8/99. Likamaa jatkui vaaleanharmaana ruutuun 11/99 saakka, jonka jälkeen likamaa ruudun 12/99 alueella muuttui tummemmaksi ja nokiseksi. Nokinen tummanharmaa likamaa jatkui 12/99 ruudusta ruutuun 14/99 saakka. Ojan luoteislaidasta tasoon levittäytyi puhtaan kellertävän hiekan alue ruutujen 12/99 ja 15/99 välillä. Koillispuolella ruudun 15/99 alueella oli tummanharmaata hiilensekaista likamaata ja melko runsaasti kiviä.

Löytöinä kerroksesta saatiin kvartsi-iskoksia ja -esineitä. Pääosa löydöistä tuli ojan koillispuolelta ruutujen 13/99, 14/99 ja 15/99 alueelta. Toinen selvä keskittymä löydöissä oli ruudun 10/99 alueella, jossa havaittiin jo heti pintaturpeen poiston jälkeen runsaasti palaneita kiviä. Löytöjä kerroksesta tuli kaikkiaan 53 alanumeroa (KM 32679:136-189). (kartta 22)

1. kerros

Seuraava kerros kaivettiin lastoilla 5-10 cm paksuisena. Ojan lounaispäässä oli edelleen sekoittunutta savista ojasta kaivettua maata. Sen koillispuolella ruutujen 8/99 ja 9/99 alueella hahmottui selkeä nokisen tummanharmaan likamaan ja palaneiden kivien keskittymä. Palaneiden kivien keskittymän koillispuolella maa jatkui vaaleanharmaana savensekaisena likamaana. Ruutujen 11/99 ja 12/99 alueella paljastui toinen nokisen tummanharmaan likamaan ja palaneiden kivien keskittymä. Tämän toisen palaneiden kivien alueen koillispuolella oli kellertävää hiekkaa ojan koillispuolelta saakka. (kartta 19)

Löydöt kerroksessa olivat samanlaisia kuin pintaturpeesta saadut: kvartsi-iskoksia ja -esineitä. Löydöt keskittyivät koeojan koillispuolelta ruudusta 10/99 alkaen. Ruudusta

8/99 saatiin 5 kvartsi-iskosta ja ruudusta 9/99 ei yhtään löytöä. Löytöjä oli kaikkiaan 43 alanumeroa (KM 32679:190-233). (kartta 22)

2. kerros

Toinen kerros kaivettiin lastoilla 5-10 cm paksuisena. Koeojan lounaispäässä oli edelleen sekoittunutta ojasta kaivettua savista maata. Ruutujen 8/99 ja 9/99 alueilla esiin tuli harmaa pohjasavi, jonka koillispuolella ruudun 9/99 koillispuolisko oli tummanharmaata savensekaista nokista likamaata ruudun 10/99 rajalle. Likamaan koillispuolella oli vaaleanharmaata savensekaista hiekkamaata ruudun 11/99 puoliväliin saakka. Ruuduissa 11/99 ja 12/99 jatkui edellisissäkin kerroksissa esiintynyt tummanharmaa nokinen palaneiden kivien sekainen likamaa. Ruudusta 13/99 alkaen ojan päähän maaperä oli kellertävää hiekkaa, jossa esiintyi siellä täällä nokea. (kartta 19)

Löytöinä saatiin yksi keramiikanpala (KM 32679:267), kvartsi-iskoksia ja -esineitä sekä palanutta luuta. Keramiikanpala tuli kohdasta $x = 13,74$, $y = 99,70$, $z = 87,66$. Pala on leima- ja kuoppakoristeltu ja sen seinämän paksuus on 8 mm. Löydöt keskittyivät edelleen koeojan koillispäähän, pääosin ruudusta 12/99 koilliseen. Palanutta luuta tuli vain koeojan koillispään kellertävän noensekaisen hiekan alueelta. Löytöjä tuli kaikkiaan 57 alanumeroa (KM 32679:234-291). (kartta 23)

3. kerros

Alue kaivettiin pohjaan lastoilla 10-15 cm paksuisena kerroksena. Koeojan lounaispään sekoittuneen maanalue jatkui edelleen, ja sen koillispuolella esiin tuli edellistä kerrosta laajemmalla alalta harmaa pohjasavi. Pohjasaven koillispuolella maaperä oli vaaleanharmaata savensekaista hiekkaa, jonka koillispuolella edelleen vaaleaa savensekaista pohjahiekkaa. (kartta 20)

Löydöt kerroksesta olivat kvartsi-iskoksia ja -esineitä sekä palanutta luuta. Koeojan lounaispään löydöt olivat niukkoja, ruudusta 8/99 tuli 4 kvartsi-iskosta ja ruudusta 9/99 3 kvartsi-iskosta. Löydöt keskittyivät erittäin selvästi koeojan koillispäähän ruutujen 13/99 - 15/99 alueelle. Samoin palaneen luun keskittymä on havaittavissa ruutujen 13/99 - 14/99 alueella. Löytöjä tuli kaikkiaan 126 alanumeroa (KM 32679:292-418). (kartta 23)

Täytön yhteydessä koeojan kaakkoisprofiilin päihin lyötiin maahan metalliset merkkikepit mahdollisen myöhemmän paikantamisen helpottamiseksi.

Yhteenveto

Kaivauksessa todettiin, että myös alemmalla terassilla on sijainnut asuinpaikka. Koeojan ja suokaivausalueen löytöaineiston perusteella kyseessä on todennäköisesti mesoliittinen muinaisjäänös. Yksittäinen keramiikanpala löytöjen joukossa on mahdollisesti peräisin ylemmällä terassilla sijaitsevan neoliittisen muinaisjäänöksen yhteydestä. Mesoliittinen asuinpaikka on joutunut Silmäkenevan paikalla sijainneen muinaisjärven transgression alle, mitä todistaa neoliittisen asuinpaikan sijainti ylemmällä tasolla jääntöytämiä kivien muodostaman rannansuuntaisen vyöhykkeen koillispuolella.

Erityisen kiinnostava havainto koeojassa olivat palaneiden kivien ja tumman nokisen likamaan muodostamat kaksi keskittymää. Kyseessä ovat todennäköisesti ns. "keittokivikasat". Myös suokaivausalueelta muinaisen rannan edustalta löytyi runsaasti palaneita kiviä.

Löytöinä koeojasta saatiin yksi pala keramiikkaa, kvartsi-esineitä, -ytimiä ja -iskoksia, sekä palanutta luuta. Keramiikanpala (KM 32679:267) on koristeltu kuopalla ja leimoilla. Savimassa palassa on tiivistä ja sekoitteena on käytetty kivimurskaa sekä samottia. Kvartsiesineistöön ei sisällytynyt varsinaisia ajoittavia esineitä.

3.2. Riihimäki [9] Silmäkenevan saari 1

Vuonna 1997 inventoinnissa löytynyt kivikautinen asuinpaikka Riihimäki [9] sijaitsee Silmäkenevan keskellä olevan harjusaarekkeen koillislaidalla (ks. yleiskartta). Kuivalla maalla todettu asuinpaikka [9A] ulottuu noin 50 m matkalle pitkin suon laitaa ja 10-15 m päähän suon reunasta. Vuonna 2000 kaivettiin seitsemän koekuoppaa aiemmin todetun asuinpaikan edustalle suolle. Osa kuopista sijoitettiin suon reunan suuntaisesti riviin asuinpaikan kohdalle kaakosta luoteeseen. Osa kuopista kaivettiin näistä länsiluoteeseen, kuivalla maalla todetun asuinpaikan luoteispään pohjoispuolelle. Muutamista kuopista saatiin asuinpaikkalöytöjä suokerrostumien alta. Alueelle annettiin nimeksi alue 9B. Tutkimuksia jatkettiin kyseisellä kohteella vuonna 2001 kaivamalla alueelle viisi kooltaan 1 x 1 m koekuoppaa sekä tekemällä neljä maaperäkairausta.

3.2.1. Koekuopat ja kairaukset alueella 9B

Koekuoppa 1

Sijainti: 10 metriä vuoden 2000 koekuopasta harjulta pellolle ulottuvan niemekkeen suuntaisesti.

Stratigrafia:

1. kyntökerros, paksuus 25 cm
2. ruskea turve (sphagnum), 65 cm
3. tummanharmaa – musta turve, 18 cm
4. tummanvihreä hieno detritus, 62 cm
5. glasiaalisavi

Koekuopasta ei tullut löytöjä.

Koekuoppa 2

Sijainti: 10 metriä koekuopasta 1, harjulta pellolle ulottuvan niemekkeen suuntaisesti.

Stratigrafia kuten koekuopassa 1. Koekuopasta ei tullut löytöjä.

Koekuoppa 3

Sijainti: vuoden 2000 koekuopan nro 5 länsipuolella

Stratigrafia:

1. kyntökerros, paksuus 25 cm
2. ruskea turve, 35 cm
3. karkea hiekka, jossa soraa ja rautaoksidia, 1 – 7 cm
4. glasiaalisavi

Kolmannesta kerroksesta löydettiin kvartsiydin (KM 32684:1).

Koekuoppa 4

Sijainti: Harjun koillispuolella, pellon reunassa, 5 metriä etelään vuoden 2000 koekuopasta nro 1.

Stratigrafia:

1. kyntökerros, paksuus 25 cm
2. ruskea turve, 10 cm
3. glasiaalisavi, jossa soraa

Koekuopasta ei tullut löytöjä.

Koekuoppa 5

Sijainti: vuoden 2000 koekuopan nro 2 pohjoispuolella.

Stratigrafia:

1. kyntökerros, paksuus 25 cm
2. tummanruskea turve

Kairaus 1

Sijainti: 10 metriä koekuopasta 2

Stratigrafia:

1. kyntökerros, paksuus 30 cm
2. ruskea turve (sphagnum), 65 cm
3. vihreä hieno detritusgyttjä, 15 cm
4. glasiaalisavi

Kairaus 2

Sijainti: 10 metriä kairauksesta 1

Stratigrafia:

1. kyntökerros, paksuus 30 cm
2. maatonut tummanruskea turve, 40 cm
3. tummanvihreä hieno detritusgyttjä, 12 cm
4. tummanruskea maatonut turve, 10 cm
5. glasiaalisavi

Kairaus 3

Sijainti: 10 metriä kairauksesta 2

Stratigrafia:

1. kyntökerros, paksuus 30 cm
2. maatonut tummanruskea turve, 40 cm
3. tummanvihreä hieno detritusgyttjä, 12 cm
4. glasiaalisavi

Kairaus 4

Sijainti: 10 metriä kairauksesta 3

Stratigrafia sama kuin kairauksessa 3, mutta kolmannen kerroksen paksuus 7 cm.

3.3. Riihimäki [12] Silmäkenevan saari 4

Alue 12 sijaitsee Sinivuokkonien asuinpaikalta [7] noin 1,5 km luoteeseen, Silmäkenevan suoalueen keskiosissa. Vuonna 2001 harjusaarekkeen kaakkoisosan mineraalimaata ja sen edustalla sijaitsevaa suoaluetta koekuopitettiin ja kairattiin (alue 12B).

Alue 12C sijaitsee Silmäkenevan saaren lounaisosassa. Alueelle tehtiin neljä koekuoppaa, joista osa sijaitsi saarekkeen terassialueella mineraalimaalla, osa mineraalimaan edustalla suoalueella (kartta 4).

3.3.1. Koekuopat ja kairaukset alueella 12B

Koekuoppa 1

Stratigrafia:

1. kasvava turvekerros, paksuus 5 cm
2. karkea vaalea hiekka (podsolikerros), 5 - 10 cm
3. tumma, keltainen hiekka, jossa soraa 30 - 40 cm
4. sora

Toisesta ja kolmannelta kerroksesta löydettiin kaksi kvartsiuurrinta, kvartsiytimiä ja –iskoksia sekä palanutta luuta (KM 32680:1-7). Toisen kerroksen yläosassa havaittiin jälkiä voimakkaasta metsäpalosta. (kartta 24)

Koekuoppa 2

Stratigrafia:

1. kasvava turvekerros, paksuus 7 – 8 cm
2. karkea vaalea soransekainen hiekka, 6 – 10 cm
3. tummanruskea soransekainen hiekka

Toisesta kerroksesta löydettiin kvartsiesineitä (KM 32680:8) sekä 48 kpl kvartsi-iskoksia (KM 32680:9). (kartta 24)

Koekuoppa 3

Stratigrafia:

1. kasvava turvekerros, paksuus 5 cm
2. ruskea turve, 7 – 8 cm
3. vaaleanharmaa karkea hiekka, 3 – 6 cm
4. ruskea soransekainen hiekka, jossa rautaoksidia

Kolmannelta kerroksesta löytyi kvartsinuolenkärkien teelmiä, kvartsiuurtimia tai –kaapimia sekä kvartsiydin ja –iskoksia (KM 32680:10-18). (kartta 24)

Koekuoppa 4

Stratigrafia:

1. kasvava turvekerros, paksuus 8 cm
2. ruskea sphagnum -turve, 30 – 50 cm
3. karkea valkoinen soransekainen hiekka, 6 – 8 cm
4. tummanruskea soransekainen hiekka

Kolmannelta kerroksesta löydettiin kvartsi-iskoksia 4 kpl (KM 32680:19). (kartta 25)

Koekuoppa 5

Stratigrafia:

1. kasvava turvekerros, paksuus 10 cm
2. ruskea turve, jossa puuta, 145 cm. 100 – 120 cm syvyydessä sekoittuneena karkeaa detritusta
3. tummanharmaa savinen gyttja, jossa pohjalla hiiltä ja karkeaa hiekka, 3 – 5 cm
4. karkea hiekka ja sora, 2 cm
5. lasiaalisavi

Kolmannesta kerroksesta löydettiin kvartsi-iskos (KM 32680:20). Kerroksen 3 pohjalta, noin 155-160 cm syvyydestä otettiin hiilinäyte ajoituksia varten. (kartta 25)

Koekuoppa 6

Stratigrafia:

1. kasvava turvekerros, paksuus 10 cm
2. ruskea turve (sphagnum, carex etc), jossa puujäänteitä, 90 cm
3. karkea valkoisenharmaa hiekka, jossa soraa, 15 cm
4. ruskea soransekainen hiekka, jossa rautaoksidia

Koekuopasta ei tullut löytöjä eikä siinä näkynyt jälkiä palokerroksesta.

Koekuoppa 7

Stratigrafia:

1. kasvava turvekerros, paksuus 10 cm
2. ruskea turve (sphagnum etc.), jossa puujäänteitä, 110 cm
3. tummanruskea gyttja, 12 cm
4. ruskea turve, jossa puujäänteitä, 50 cm
5. tummanruskea hieno gyttja, 20 cm
6. ruskea turve, 5 cm
7. karkea hiekka, jossa turvetta ja soraa, 8 cm
8. glasiaalisavi

Koekuopasta ei tullut löytöjä eikä siinä näkynyt jälkiä palokerroksesta

Koekuoppa 8 (kairaus nro 1 paikalle)

Stratigrafia:

1. ruskea turve (sphagnum etc.), paksuus 90 – 100 cm
2. tummanruskea maaton turve, jossa hiekkaa, 8 – 12 cm
3. vaalea soransekainen karkea hiekka, 30 cm
4. tummanruskea soransekainen karkea hiekka, 35 cm
5. savi tai sora

Kolmannen kerroksen yläosasta löydettiin kvartsi-iskoksia (KM 32680:21). (kartta 25)

Koekuoppa 9 (kairauksen nro 3 paikalle)

Stratigrafia:

1. kasvava turvekerros, paksuus 10 cm
2. ruskea sphagnum turve, 22 cm
3. karkea vaalea hiekka, 6 cm
4. tummanruskea soransekainen hiekka

Kolmannesta kerroksesta löytyi 9 kpl kvartsi-iskoksia (KM 32680:22). (kartta 25)

Koekuoppa 10

Stratigrafia:

1. kasvava turvekerros, paksuus 8 cm
2. ruskea turve, 40 cm
3. karkea vaalea hiekka, 6 cm
4. harmaanruskea soransekainen hiekka

Löytöinä 3 kpl kvartsi-iskoksia (KM 32680:23).

Koekuoppa 11

Stratigrafia:

1. kasvava turvekerros, paksuus 5 cm
2. vaalea hiekka, podsoli, 2 – 3 cm
3. tummankeltainen karkea hiekka, 10 cm
4. vaalea harmaankeltainen sora

Kolmannesta kerroksesta löytyi palanutta luuta (KM 32680:24).

Kairaus 1

Sijainti: 5 m etelään koekuopasta nro 3, turvesuon niemekkeellä. Kairaukset 1-4 sijaitsevat samalla korkeustasolla.

Stratigrafia:

1. ruskea turve (carex etc), paksuus 92 cm
2. hiekansekainen ruskea maaton turve, 8 cm
3. soransekainen hiekka

Kairaus 2

Sijainti: 7 m etelään koekuopasta nro 2.

Stratigrafia:

1. ruskea turve, paksuus 70 cm
2. hiekansekainen tummanharmaa maaton turve, 30 cm
3. soransekainen karkea hiekka

Kairaus 3

Sijainti: 10 m etelään irtolöytökohteesta.

Stratigrafia:

1. ruskea turve, paksuus 30 cm
2. tummanharmaa savimaa, 10 cm
3. soransekainen hiekka

Kairaus 4

Sijainti: 9 m lounaaseen koekuopasta nro 3.

Stratigrafia:

1. kasvava turvekerros, paksuus 10 cm
2. ruskea turve, 15 cm
3. karkea harmaa hiekka

Kairaus 5

Sijainti: 5 m etelään kairauksesta nro 1.

Stratigrafia:

1. ruskea turve, paksuus 120 cm
2. karkea ruskea gyttja, 15 cm
3. ruskea turve, jossa puujäänteitä, 15 cm
4. hienojakoinen ruskea detritusgyttja, 20 cm
5. turpeensekainen karkea hiekka, 12 cm
6. glasiaalisavi

Kairaus 6

Sijainti: 5 m etelään kairauksesta nro 2.

Stratigrafia:

1. ruskea turve (sphagnum etc.), paksuus 120 cm
2. karkea ruskea gyttja, 15 – 20 cm
3. ruskea turve, jossa puujäänteitä, 35 cm
4. hienojakoinen ruskea gyttja, 20 cm
5. hienojakoinen tummanvihreä gyttja, 5 cm
6. karkea hiekka, 8 cm
7. glasiaalisavi

Kairaus 7

Sijainti: 5 m etelään kairauksesta nro 3.

Stratigrafia:

1. ruskea turve (sphagnum etc.), paksuus 80 cm
2. tummanruskea maatunut turve, 20 cm

3. tumma maatunut turve, jossa karkeaa hiekkaa, 30 cm
4. karkea soransekainen hiekka

Kairaus 8

Sijainti: 6 m etelään kairauksesta nro 4.

Stratigrafia:

1. ruskea turve (sphagnum etc.), paksuus 120 cm
2. tummanruskea maatunut turve, 20 cm
3. tummanharmaa savimaa, jossa gyttjaa ja hiekkaa, 10 cm
4. karkea soransekainen hiekka

Kairaus 9

Sijainti: 10 m pohjoiseen koekuopasta nro 4.

Stratigrafia:

1. ruskea turve (sphagnum etc.), 80 cm
2. tummanruskea maatunut turve, jossa puujäänteitä, 40 cm
3. harmaa hiekkainen savimaa, 5 cm
4. soraa ja hiekkaa

Kairaus 10

Sijainti: 10 m pohjoiseen koekuopasta nro 3..

Stratigrafia:

1. ruskea turve (sphagnum etc.), paksuus 80 cm
2. tummanharmaa sekoittunut kerros, jossa savimaata, karkeaa gyttjaa sekä hieman turvetta ja hiekkaa, 50 cm, kyseisen kerroksen alaosassa hiiltä 5 cm
3. karkea soransekainen hiekka

Kairaus 11

Stratigrafia kuten kairauksessa 10.

Kairaus 12

Stratigrafia kuten kairauksessa 10.

3.3.2. Koekuopat ja kairaukset alueella 12C

Koekuoppa 1

Stratigrafia:

1. kasvava turvekerros, paksuus 5 cm
2. vaalea karkea hiekka (podsolimaannos), 6 – 10 cm
3. tummankeltainen soransekainen hiekka, 3 – 5 cm
4. tummanruskea soransekainen hiekka

Toisesta ja kolmannesta kerroksesta löydettiin 2 kvartsikaavinta (KM 32680:26-27) sekä kvartsiydin ja 15 kpl iskoksia (KM 32680:28-29). Toisen kerroksen yläosassa näkyi jälkiä mahdollisesta metsäpalosta; hiiltä noin 1 cm paksu kerros. (kartta 26)

Koekuoppa 2

Stratigrafia:

1. kasvava turvekerros, paksuus 5 cm
2. ruskea turve (sphagnum), 40 – 50 cm
3. tummanharmaa karkea hiekka, jossa hiiltä, 2 – 3 cm
4. karkea vaalea hiekka, 5 – 8 cm
6. tummanruskea soransekainen hiekka, jossa rautaoksidia

Löytöinä kolmannesta ja neljännestä kerroksesta 2 kpl kvartsiytimiä (KM 32680:30) sekä 11 kpl kvartsi-iskoksia (KM 32680:31). (kartta 27)

Koekuoppa 3

Stratigrafia:

1. kasvava turvekerros, paksuus 10 cm
2. ruskea turve (sphagnum), 80 cm
3. ruskea turve, jossa karkeaa detritusta, 30 cm
4. ruskea turve, 20 cm
5. tummanharmaa hiekka, jossa karkeaa detritusta ja hiiltä, 15 cm
6. vaaleanharmaa hiekka, 7 cm
7. soraa, jossa savea ja karkeaa hiekkaa laikkuina

Löytöinä kolmannen kerroksen yläosasta kvartsikaavin (KM 32680:32) ja kvartsi-iskoksia 2 kpl (KM 32680:32). 14-c -näyte otettiin kerroksen 5 (tummanharmaa hiekka, jossa karkeaa detritusta ja hiiltä) pohjasta, noin 1,5 metrin syvyydestä nykyisestä maan pinnasta mitattuna.

Koekuoppa 4

Stratigrafia:

1. kasvava turvekerros, paksuus 10 cm
2. vaaleanruskea turve (sphagnum), 100 cm
3. tummanruskea turve (sphagnum etc.), jossa puujäänteitä, 70 cm
4. tumma harmaanruskea karkea detritusgyttja, jossa hiiltä, 15 cm
5. tummanharmaa karkea gyttja, jossa hiekkaa ja hiiltä, 8 cm
6. tummanruskea turve, jossa gyttjaa, 5 cm

7. karkea hiekka, jossa soraa ja suokasvien juuria, > 30 cm

Kuudennen kerroksen pohjalta löydettiin 3 kpl kvartsi-iskoksia (KM 32680:34). Kerroksen 5 ja 6 pohjalta otettiin hiilinäytteet ajoituksia varten.

3.4. Riihimäki [13] Silmäkenevan saari 5

Alue 13 on lähes pohjois-eteläsuuntainen harjusaareke Silmäkenevan keskiosissa, joka sijaitsee noin 500 metriä alueesta 12 luoteeseen (kartta 5). Tämän saarekkeen kaakkoisosan edustalle kaivettiin vuonna 2001 harjun rinteeseen suuntaisesti kulkevan kuivatusojan profiiliin viisi koekuoppaa. Ylempänä mineraalimaalla, harjun eteläkärjessä tutkittiin vuonna 2000 löytynyttä luukeskittymää 3 x 3 m kokoisella kaivausalalla (kartta 27). Koekuoppa sisälsi hirven luuta, mutta ei merkkejä ihmisen toiminnasta.

Kuivatusojasta nostetusta maa-ainekasasta saatiin irtolöytöinä kvartsi-iskos (KM 32681:2). Löytöpaikka sijaitsee 18 m koilliseen kyseisen kuivatusojan lounaispäästä. Edellisestä löytöpaikasta 30 metriä koilliseen löytyi kvartsitaltta (?) (KM 32681:1).

3.4.1. Koekuopat alueella 13B

Ojan seinämään tehty koekuoppa 1

Stratigrafia:

1. kasvava turvekerros, 5 cm
2. ruskea turve (sphagnum), 20 cm
3. karkea vaalea hiekka, 1-2 cm
4. ruskeahko soransekainen hiekka, 8-10 cm
5. glasiaalisavi

Ojan seinämään tehty koekuoppa 2

Stratigrafia sama kuin yllä.

Ojan seinämään tehty koekuoppa 3

Stratigrafia muutoin sama kuin yllä, mutta 3. kerroksen paksuus vähemmän kuin 1 cm.

Ojan seinämään tehty koekuoppa 4

Stratigrafia:

1. kasvava turvekerros, 4 cm
2. ruskea turve (sphagnum), 35 cm
3. tummanharmaa hiekkainen savimaa, jossa hiiltä, 8 cm

4. glasiaalisavi

Ojan seinämään tehty koekuoppa 5

Stratigrafia:

1. ruskea turve (sphagnum), yli 50 cm
2. glasiaalisavi

Ojan seinämään tehdyistä koekuopista ei tullut löytöjä. Oletettavasti edellä mainitut alueen irtolöydöt (KM 32681:1-2) liittyvät profiileissa havaittuun kerrokseen numero 3 (vaalea hiekka / hiekkainen savimaa). Vuonna 2000 mineraalimaalla sijaitsevaan painanteeseen (ks. kartta 5) tehdystä koekuopasta ei tullut löytöjä.

Riihimäellä 31.12.2001

Heikki Matiskainen

Juha Ruohonen

4. Vaaitustaulukot

Korkeudet metreinä meren pinnan yläpuolella N60-järjestelmässä.

Suokaivausalue 7D

Pinta

5	86,47	86,50	86,37	86,43	86,47	86,54	86,46	86,54	86,49
4	86,53	86,41	86,42	86,41	86,46	86,47	86,37	86,40	86,50
3	86,42	86,37	86,39	86,37	86,35	86,33	86,37	86,37	86,43
2	86,40	86,36	86,29	86,24	86,27	86,27	86,27	86,33	86,35
1	86,38	86,35	86,33	86,32	86,31	86,30	86,29	86,31	86,32
0	86,37	86,38	86,37	86,38	86,30	86,40	86,36	86,33	86,33

X

Y **100 101 102 103 104 105 106 107 108**

3. taso

5	85,77	85,81	85,84	85,80	85,81	85,79	85,80	85,78	85,79
4	85,76	85,78	85,81	85,79	85,82	85,78	85,80	85,76	85,80
3	85,77	85,74	85,75	85,74	85,75	85,74	85,76	85,74	85,73
2	85,75	85,70	85,66	85,70	85,71	85,70	85,68	85,72	85,65
1	85,73	85,65	85,63	85,65	85,66	85,64	85,65	85,67	85,62
0	85,62	85,62	85,62	85,64	85,63	85,61	85,64	85,64	85,63

X

Y **100 101 102 103 104 105 106 107 108**

Pohja

5	85,25	85,21	85,25	85,25	85,31	85,29	85,33	85,31	85,23
4	85,27	85,23	85,25	85,24	85,29	85,30	85,31	85,29	85,27
3	85,21	85,20	85,21	85,22	85,25	85,28	85,25	85,27	85,25
2	85,19	85,19	85,22	85,18	85,20	85,22	85,25	85,23	85,25
1	85,17	85,17	85,19	85,18	85,17	85,20	85,21	85,24	85,25
0	85,15	85,15	85,15	85,17	85,17	85,17	85,23	85,25	85,25

X

Y **100 101 102 103 104 105 106 107 108**

Koeoja 7D

Pinta

99	86,22	86,95	87,27	87,45	87,58	87,59	87,75	87,85	87,99	88,13
100	86,24	86,98	87,30	87,42	87,56	87,61	87,80	87,86	87,97	88,14
Y										
X	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16

1. taso (pintaturve poistettu)

99	xx	86,83	87,15	87,29	87,47	87,50	87,61	87,80	87,91	88,01
100	xx	86,87	87,15	87,33	87,44	87,53	87,61	87,79	87,91	88,04
Y										
X	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16

2. taso

99	xx	86,81	87,09	87,25	87,33	87,45	87,56	87,72	87,84	87,95
100	xx	86,80	87,09	87,28	87,38	87,47	87,56	87,73	87,84	87,95
Y										
X	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16

3 taso

99	86,42	86,75	87,04	87,14	87,28	87,41	87,49	87,63	87,80	87,88
100	86,41	86,74	87,03	87,15	87,28	87,43	87,48	87,66	87,83	87,86
Y										
X	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16

Pohja

99	86,31	86,67	87,03	87,03	87,17	87,26	87,39	87,50	87,61	87,67
100	86,27	86,61	86,98	86,99	87,11	87,21	87,30	87,43	87,51	87,63
Y										
X	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16

5. Karttaluettelo

- Kartta 1. Tutkimuskohteiden sijainti, peruskarttaote, 1:20000
- Kartta 2. Riihimäki [7] Sinivuokkonieniemi, yleiskartta, 1:2000
- Kartta 3. Riihimäki [7] Sinivuokkonieniemi, yleiskartta, 1:500
- Kartta 4. Riihimäki [12] Silmäkenevan saari 4, yleiskartta, 1:1000
- Kartta 5. Riihimäki [13] Silmäkenevan saari 5, yleiskartta, 1:2000
- Kartta 6. Riihimäki [7], 7D suokaivausalue, tasokartta, 1:25
- Kartta 7. Riihimäki [7], 7D suokaivausalue, tasokartta, 1:25
- Kartta 8. Riihimäki [7], 7D suokaivausalue, profiilikartta, 1:25
- Kartta 9. Riihimäki [7], 7D suokaivausalue, profiilikartta, 1:25
- Kartta 10. Riihimäki [7], 7D suokaivausalue, profiilikartta, 1:25
- Kartta 11. Riihimäki [7], 7D suokaivausalue, löytökartta, 1. kerros, 1:25
- Kartta 12. Riihimäki [7], 7D suokaivausalue, löytökartta, 2. kerros, 1:25
- Kartta 13. Riihimäki [7], 7D suokaivausalue, löytökartta, 3. kerros, 1:25
- Kartta 14. Riihimäki [7], 7D suokaivausalue, löytökartta, 4. kerros, 1:25
- Kartta 15. Riihimäki [7], 7D suokaivausalue, löytökartta, löytöjen korkeudet, 1:25
- Kartta 16. Riihimäki [7], 7D suokaivausalue, kivien levintäkartta, 1.-2. kerros, 1:25
- Kartta 17. Riihimäki [7], 7D suokaivausalue, kivien levintäkartta, 3. kerros, 1:25
- Kartta 18. Riihimäki [7], 7D suokaivausalue, kivien levintäkartta, 4. kerros, 1:25
- Kartta 19. Riihimäki [7], 7D koeoja, tasokartta, 1:25
- Kartta 20. Riihimäki [7], 7D koeoja, tasokartta, 1:25
- Kartta 21. Riihimäki [7], 7D koeoja, profiilikartta, 1:25
- Kartta 22. Riihimäki [7], 7D koeoja, löytökartta, pinta- ja 1. kerros, 1:25
- Kartta 23. Riihimäki [7], 7D koeoja, löytökartta, 2.-3. kerros, 1:25
- Kartta 24. Riihimäki [12], alue 12B, koekuopat 1, 2 ja 3, 1:20
- Kartta 25. Riihimäki [12], alue 12B, koekuopat 4,8,9 ja 10, 1:20
- Kartta 26. Riihimäki [12], alue 12C, koekuopat 1 ja 2, 1:20

6. Diaposiitiviluettelo

Riihimäen Silmäkenevan alueen arkeologiset tutkimukset 2000, diaposiivit. Kuvanneet Heikki Matiskainen, Juha Ruuhonen ja Oula Seitsonen. Kuvat on talletettu Kansallismuseon kokoelmiin numeroille 47757 – 47802.

Nro	Aihe
47757	Arolammin 7 D suokaivausalueutta tutkittiin v. 2001. Kuva lännestä.
47758	Kaivausala 8 x 5 m ² perustettiin v. 2000 tutkitun koeojan eteläpuolelle. Pintamaan poistoa.
47759	Työkuva pintamaan poistosta. Kuva luoteesta.
47760	Työkuva pintamaan poistosta. Kuva luoteesta.
47761	Työkuva. Ensimmäisen kerroksen kaivamista. Kuva lounaasta.
47762	Työkuva. Ensimmäisen kerroksen kaivamista. Kuva pohjoisesta.
47763	Ensimmäisen kerroksen alaisen transgressiosaviliejun ylätasoa. Kuva pohjoisesta.
47764	Toista kerrosta kaivetaan (transgressiosavilieju). Kuva pohjoisesta.
47765	Sama kuin edellä dia 8. Kuvattu luoteesta.
47766	Löytöjen dokumentointia kartalle. Kuvassa fil.yo. Juha Ruuhonen.
47767	Kaivaus etenee löytötasossa. Kuvattu lännestä.
47768	Kvartsikaavin suokaivausalueella in situ.
47769	Työkuva. Kuva pohjoisesta.
47770	Kuten edellä.
47771	Kuten edellä.
47772	Työkuva. Mesoliittinen löytökerros. Kuva luoteesta.
47773	Vadim Averine kaivaa kuivatusojaa.
47774	Työkuva. Kaivaus lähestyy pohjatasoa.
47775	Kuten edellä. Kuva luoteesta.
47776	Alue 7 D lounaisprofiilia. (Y: 108-106.5). Kuvattu koillisesta.

47777	"	(Y: 106.5-105)	"
47778	"	(Y: 105-103)	"
47779	"	(Y: 103-101)	"
47780	Alue 7 D v. 2000 kaivetun koeojan jatkeeksi avattiin mineraalimaahan koeoja. Kuvassa fil.yo. Oula Seitsonen.		
47781	Koeojan 7 D länsipää ja siinä esiintyvät keittokivikasat.		
47782	Koeojan 7 D pohjoispää. Kuva lännestä.		
47783	Koeoja 7 D taso 3. Kuva lännestä.		
47784	Koeoja 7 D taso 3. Kuva koillisesta.		
47785	Koeoja 7 D pohjataso. Kuva lounaasta.		
47786	Koeoja 7 D pohjataso. Kuva koillisesta.		
47787	Koeoja 7 D. Kaakkoisprofiili. (X:15-16). Kuvattu kaakkoon.		
47788	"	(X:14-15)	"
47789	"	(X:13-14)	"
47790	"	(X:12-13)	"
47791	"	(X:11-12)	"
47792	"	(X:11-16)	"
47793	"	(X:10-9)	"
47794	"	(X: 9-8)	"
47795	Makrojen vesiseulontaa. Seulomassa Raija Arstila.		
47796	Koekuoppa 12 C4. Orgaanisen kerroksen perittämä asuinpaikka.		
47797	Koekuoppa 12 C4. Kerrosjärjestys.		
47798	Koekuoppa 12 C4. Mikhail Zhilin ottamassa 14C- näytteitä.		
47799	Koekuoppa 12 B4.		
47800	Koekuoppa 12 B5. Kuvassa Andrej Prokopyjev.		

47801 Asuinpaikan Arolammi nro 9 edustalle kaivettiin koekuoppia, jotka osoittautuivat tyhjiksi.

47802 Arolammi kesäkuun 2001 tulvasateiden jälkeen.

Kaivausalueeksi valittu alue sijaitsee vuoden 2000 koeojan vieressä, sen kaakkoispuolella. Kaivausala 8 m x 5 m paalutettuna.

Pintakasvillisuuden jälkeen poistettiin löydöttömäksi osoittautunut "kyntökerros".

Vuoden 2000 koeajan ja uuden kaivausalueen välinen alue tuettiin vankalla oksapunosaidalla sortumisen estämiseksi. Kuvassa Juha Ruohonen ja Mikhail Zhilin.

Suopellon yläpuoliselle mineraalimaalle avattiin 8 x 1 m kokoinen koeaja.

Koeojan keittokivikeskittymää piirretään. Dokumentoinnista vastasi Oula Seitsonen.

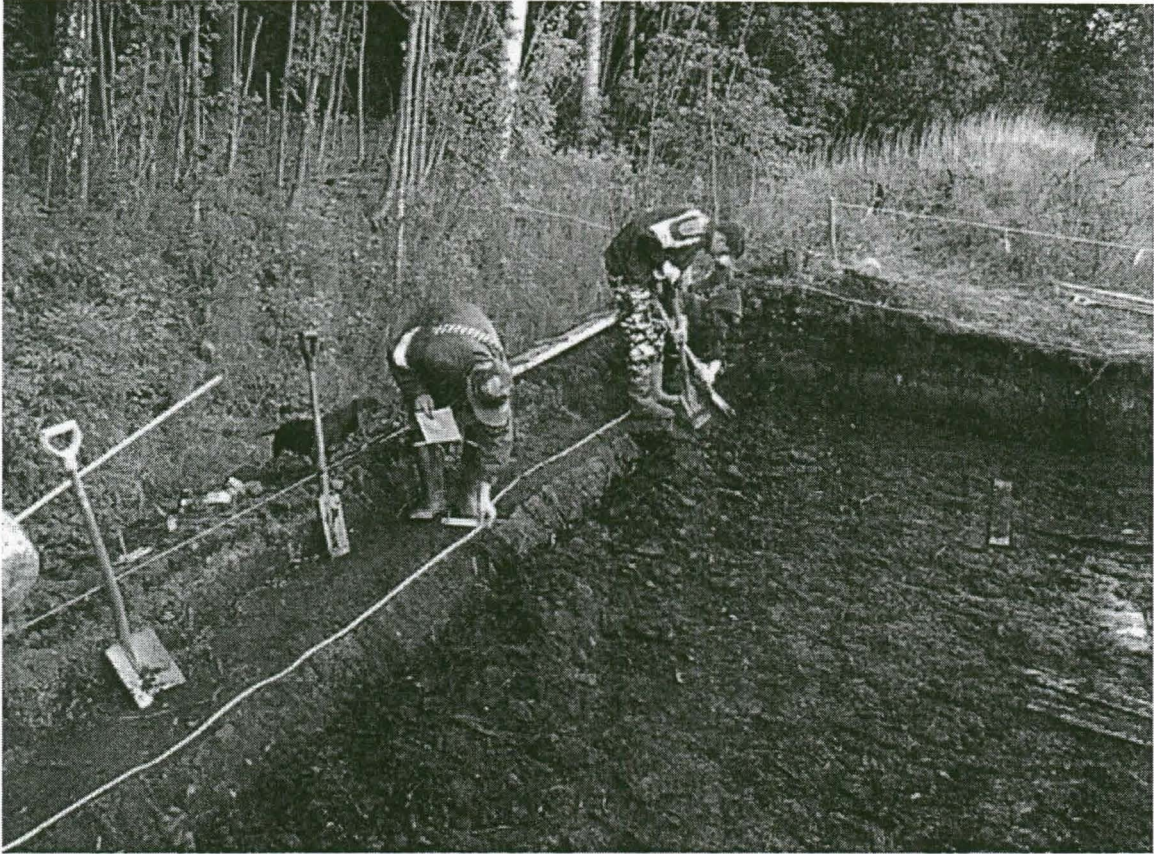
Kuivatusojan edustalla havaittiin selkeä keittokivien keskittymä.

Saviliejun alta paljastunutta puun ja turpeen sekaista lignosumia kaivetaan.

Suokaivausmetodit eroavat "perinteisistä" kaivaustavoista. Kaivettavaa kerrosta poistetaan noin 1 cm paksuin siivuin.

Kaivausalueelta havaitut löydöt ja keittokivet merkittiin paikoilleen sitkaimilla, josta ne dokumentointiin ja otettiin talteen muun kaivaustoiminnan jatkuessa.

Löytökerrosta dokumentoidaan. Kaivausalueella näkyvät punaiset tolpat osoittavat glasiaalisaven sisään iskettyjen puupaalujen sijaintia.

Jatkuvat sateet nostivat Arolammen ja Vantaanjoen pintaa tavallista korkeammalle.

Kaikkiaan kolmesta kaivausalueelta löydetyistä puupaalusta yhdessä oli havaittavissa selvät kiviesineellä katkaisun jäljet. Kuvassa Vadim Averine.

Maa-ainesta seulottiin vesiseulassa koeluonteisesti. Raija Arstila seulomassa.

Suokaivausalueen profiileja suoristetaan dokumentointia varten. Samalla kaivaus jatkuu vielä alueen koillisosassa.

Kaivausalueen kaakkoisprofiilissa on havaittavissa harmaan gyttjakerroksen (transgressiokerros) alla puujäänteitä.

Myös Silmäkenevalla sijaitsevilla harjusaarekkeilla ja niitä ympäröivillä suoalueilla suoritettiin koekaivauksia ja -kairauksia. Kuvassa Mikhail Zhilin ja Andrej Prokopyjev kohteen 12B edustalla.

Andrej Prokopyjev kaivautumassa turvekerroksen läpi kohteessa 12C. Niin koe-
kuopissa kuin suokaivausalueellakin vedenpoisto osoittautui ongelmalliseksi.

Harjusaarekkeen (kohde 9) edustalle suopellolle kaivettiin koekuoppia, jotka
osoittautuivat tyhjiksi.

Riihimäki [7] Sinivuokkoniemi: $x = 6731\ 28, y = 2542\ 88, z = 86-89$

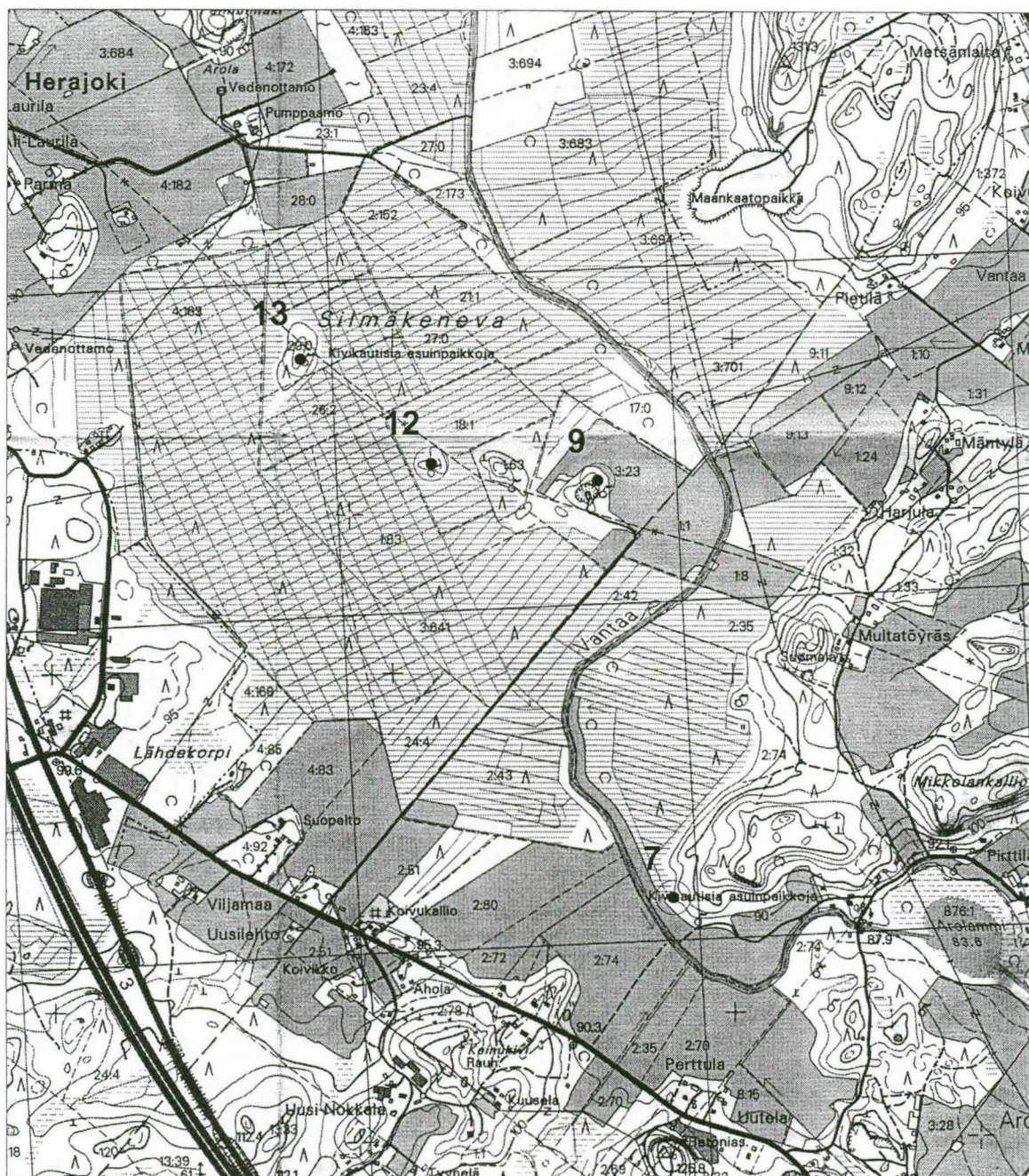
Riihimäki [9] Silmäkenevan saari 1: $x = 6732\ 54, y = 2542\ 62, z = 86-90$

Riihimäki [12] Silmäkenevan saari 4: $x = 6732\ 64, y = 2542\ 11, z = 88-92$

Riihimäki [13] Silmäkenevan saari 5: $x = 6732\ 93, y = 2541\ 70, z = 88-92$

Mk 1:20 000

PK 2044 03 RIIHIMÄKI (2000)

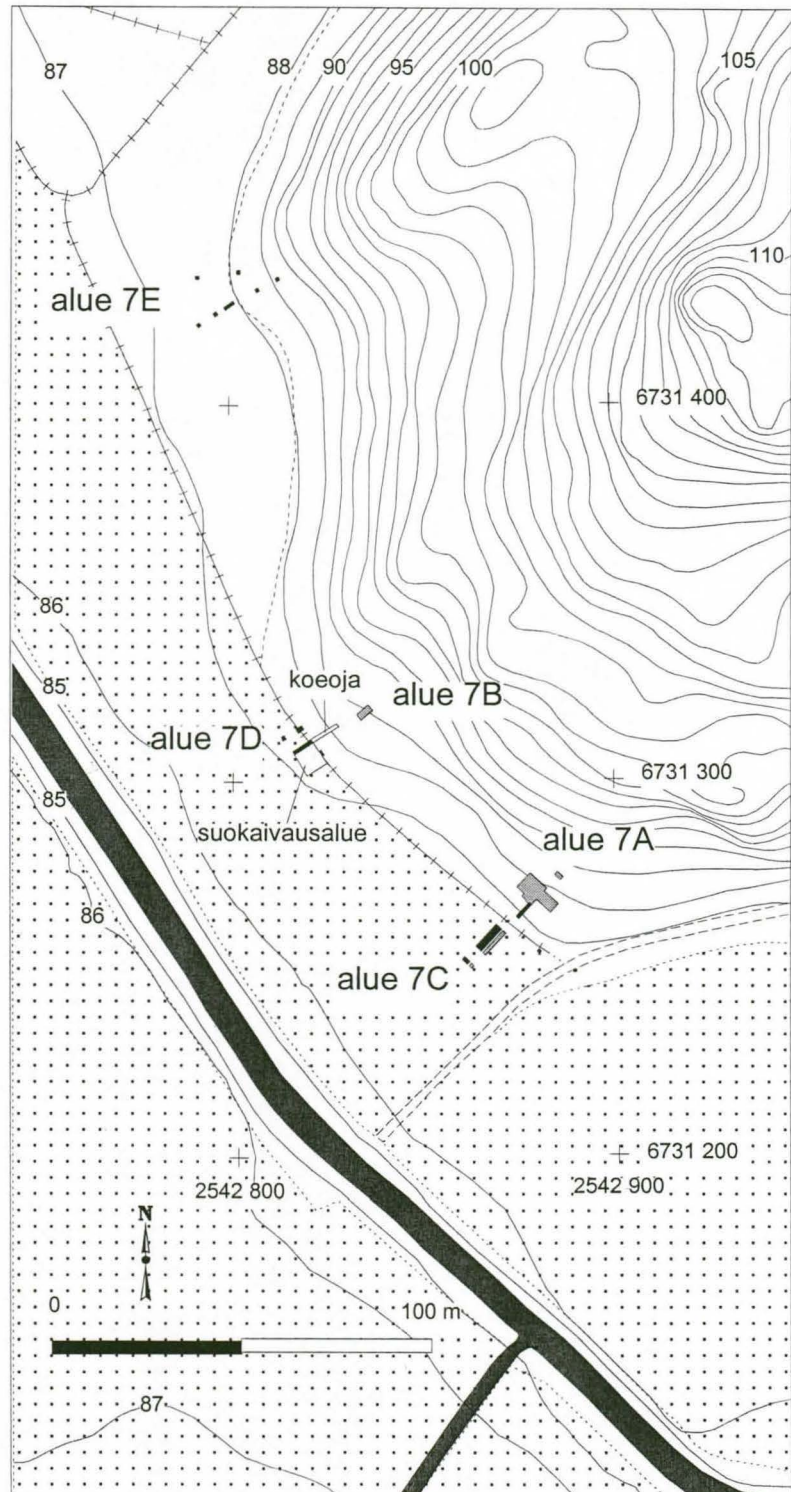
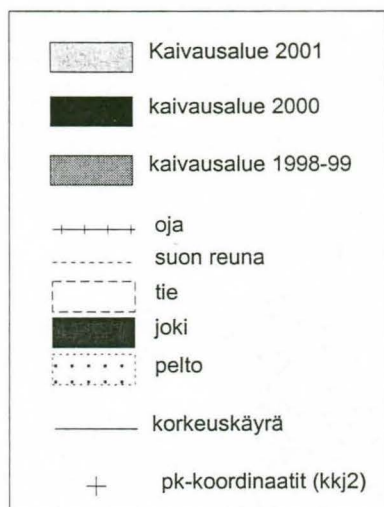
RIIHIMÄKI [7] SINIVUOKKONIEMI
H. Matiskainen 2001

Kartta 2

Yleiskartta
Mk 1:2000
Piirtänyt A. Bilund,
vuoden 2001 alueet
Juha Ruohonen

Pohjana on käytetty
Riihimäen kaupungin
kaavoituksen pohja-
karttaa vuodelta 1968
(mk 1:2000).

Korkeusjärjestelmä
on N43.

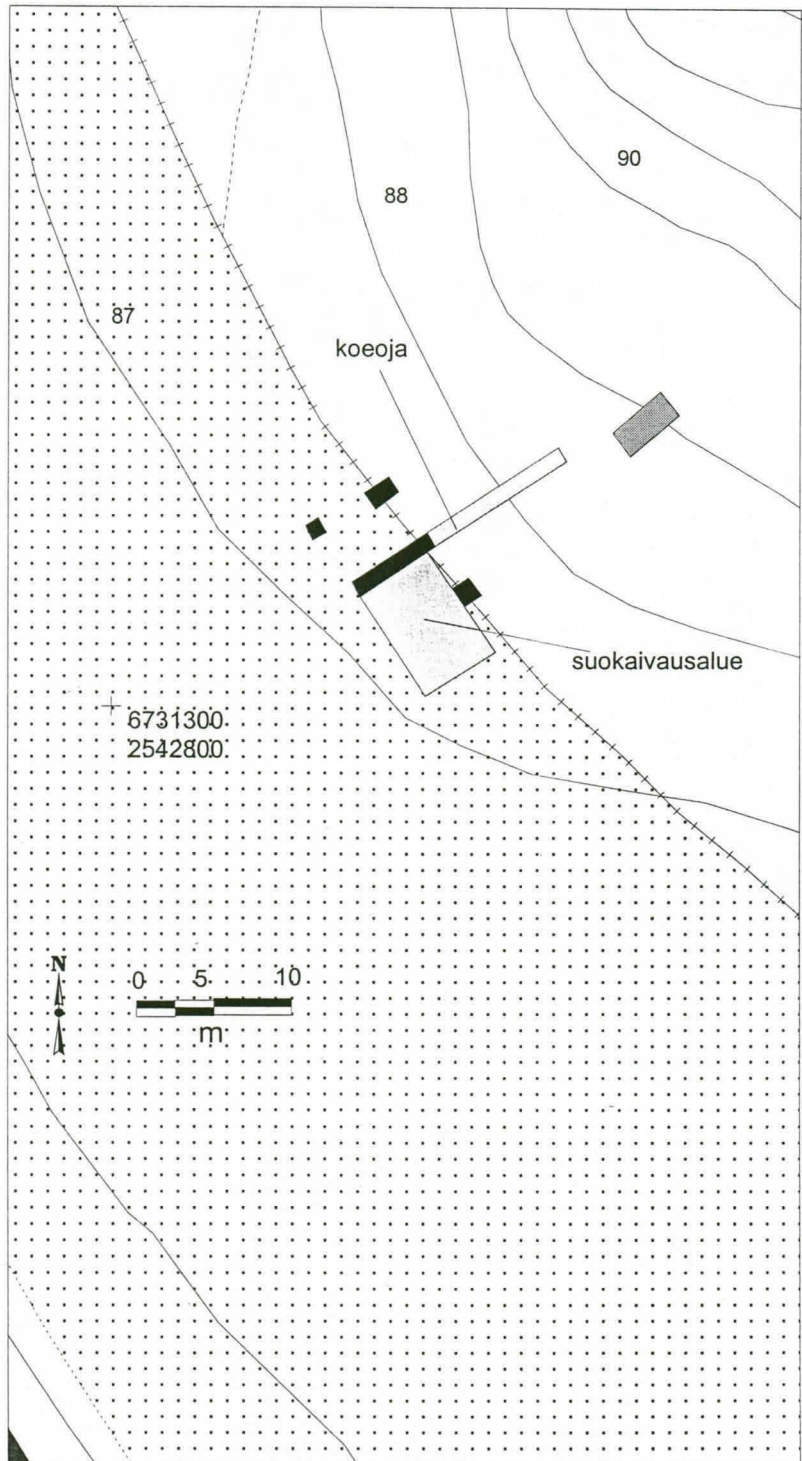
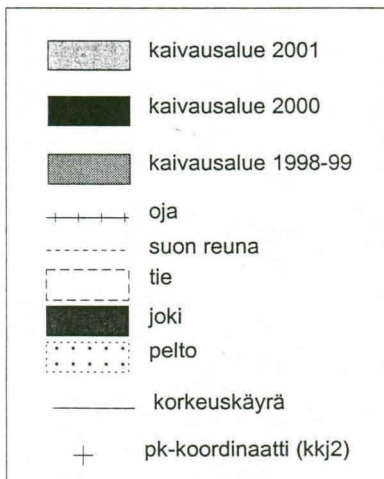
RIIHIMÄKI [7] SINIVUOKKONIEMI
H. Matiskainen 2001

Kartta 3

Yleiskartta
Mk 1:500
Piirtänyt A. Bilund,
vuoden 2001 alueet
J. Ruohonen

Pohjana on käytetty
Riihimäen kaupungin
kaavoituksen pohja-
karttaa vuodelta 1968
(mk 1:2000)

Korkeusjärjestelmä
on N43.

RIIHIMÄKI [12] SILMÄKENEVAN SAARI 4
H. Matiskainen 2001

Kartta 4

Alueet 12 B ja C

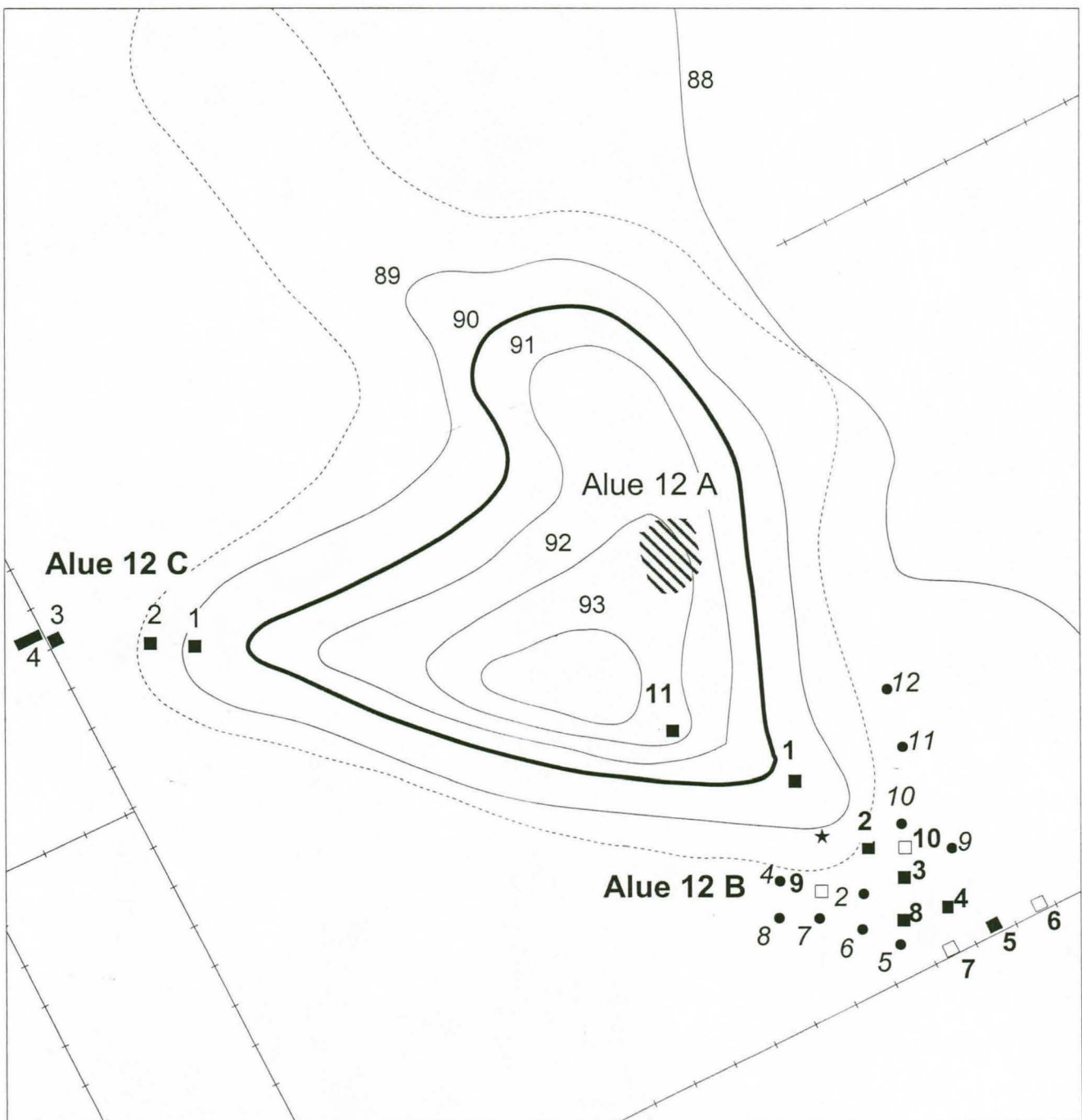
Yleiskartta

Mk 1:1000

Piirtänyt J. Ruohonen

Pohjana käytetty Riihimäen kaupungin
kaavoituksen pohjakarttaa vuodelta 1967
(mk 1:2000).

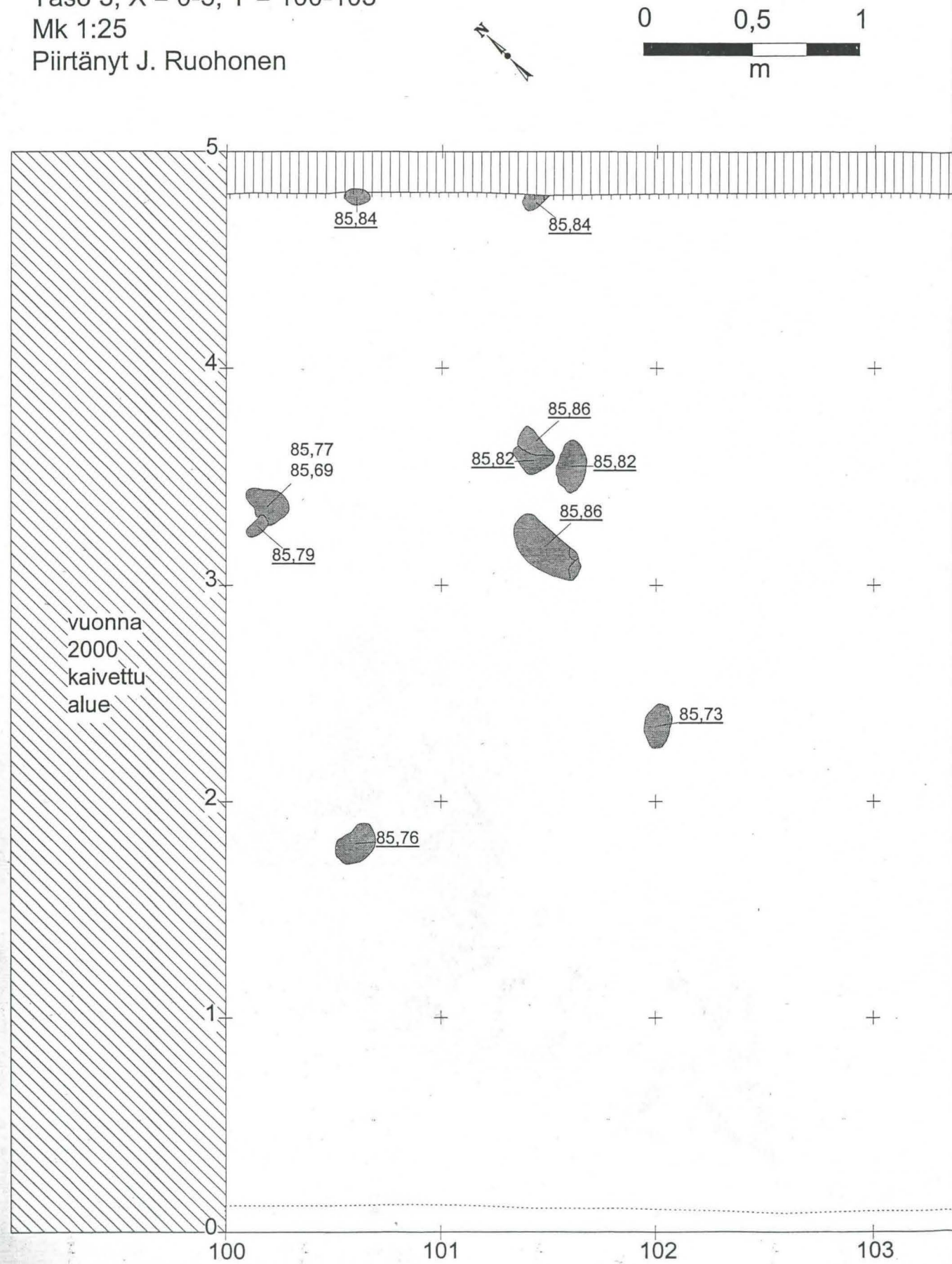
Korkeusjärjestelmä on N43.

RIIHIMÄKI [7] SINIVUOKKONIEMI
H. Matiskainen 2001

Alue 7D, suokaivausalue
Taso 3, X = 0-5, Y = 100-103
Mk 1:25
Piirtänyt J. Ruuhonen

Kartta 6

- kaivamattoman alueen reuna
- kuivatusojan reuna
- vuoden 2000 koeoja
- lignosumkerros
- kivi
- kaivamaton alue

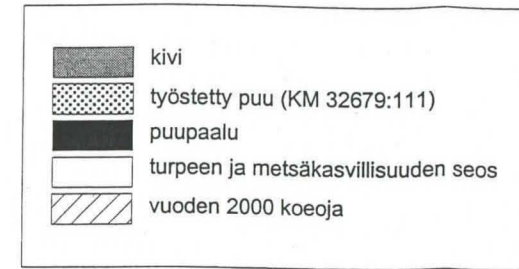
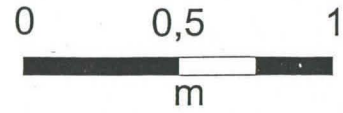
Koordinaatit kaivausalueen
omassa koordinaatistossa.

Korkeusluvut m mpy
N60-järjestelmässä.

RIIHIMÄKI [7] SINIVUOKKONIEMI
H. Matiskainen 2001

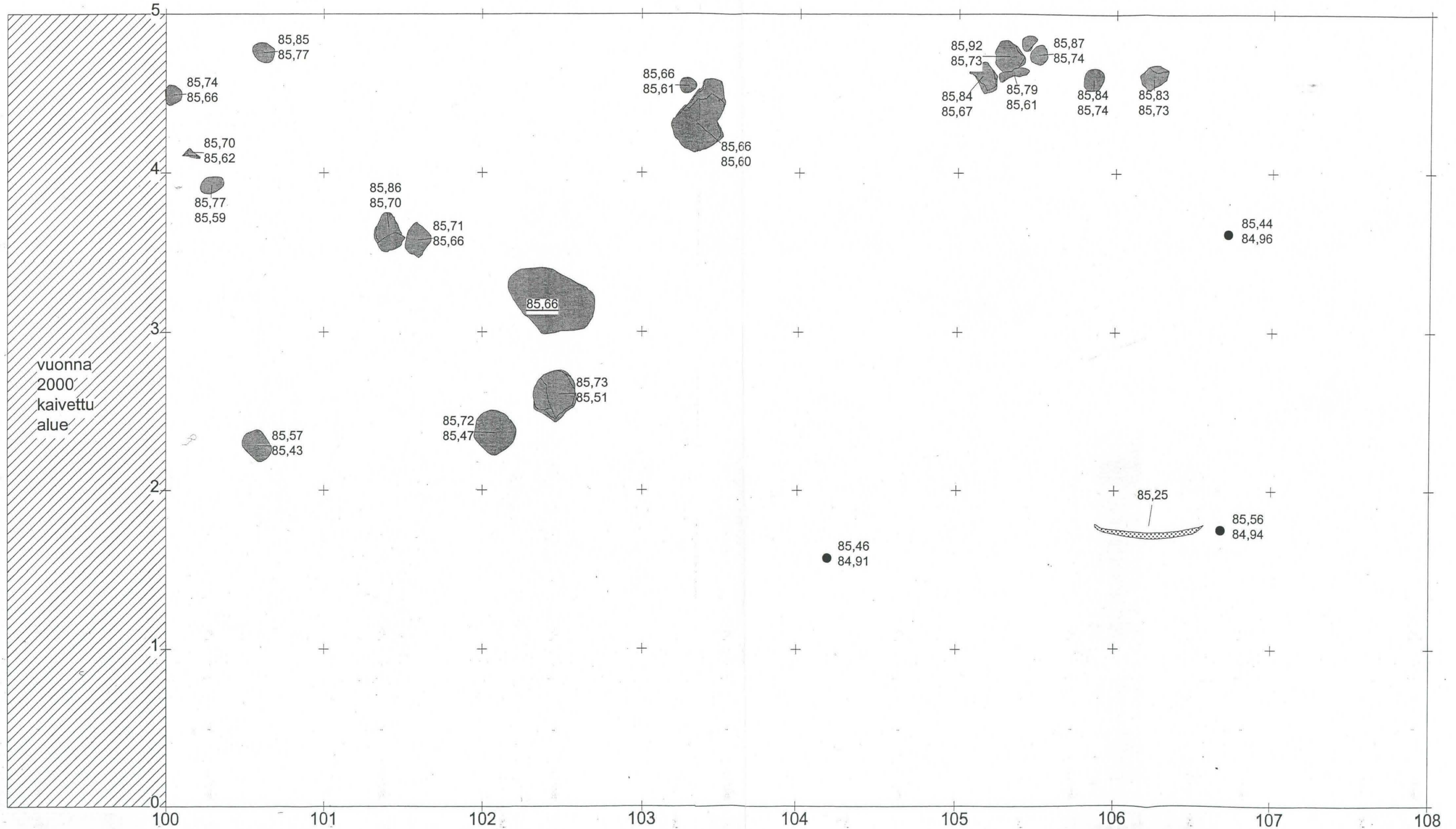
Kartta 7

Alue 7D, suokaivausalue
Taso 4
Mk 1:25
Piirtänyt J. Ruohonen

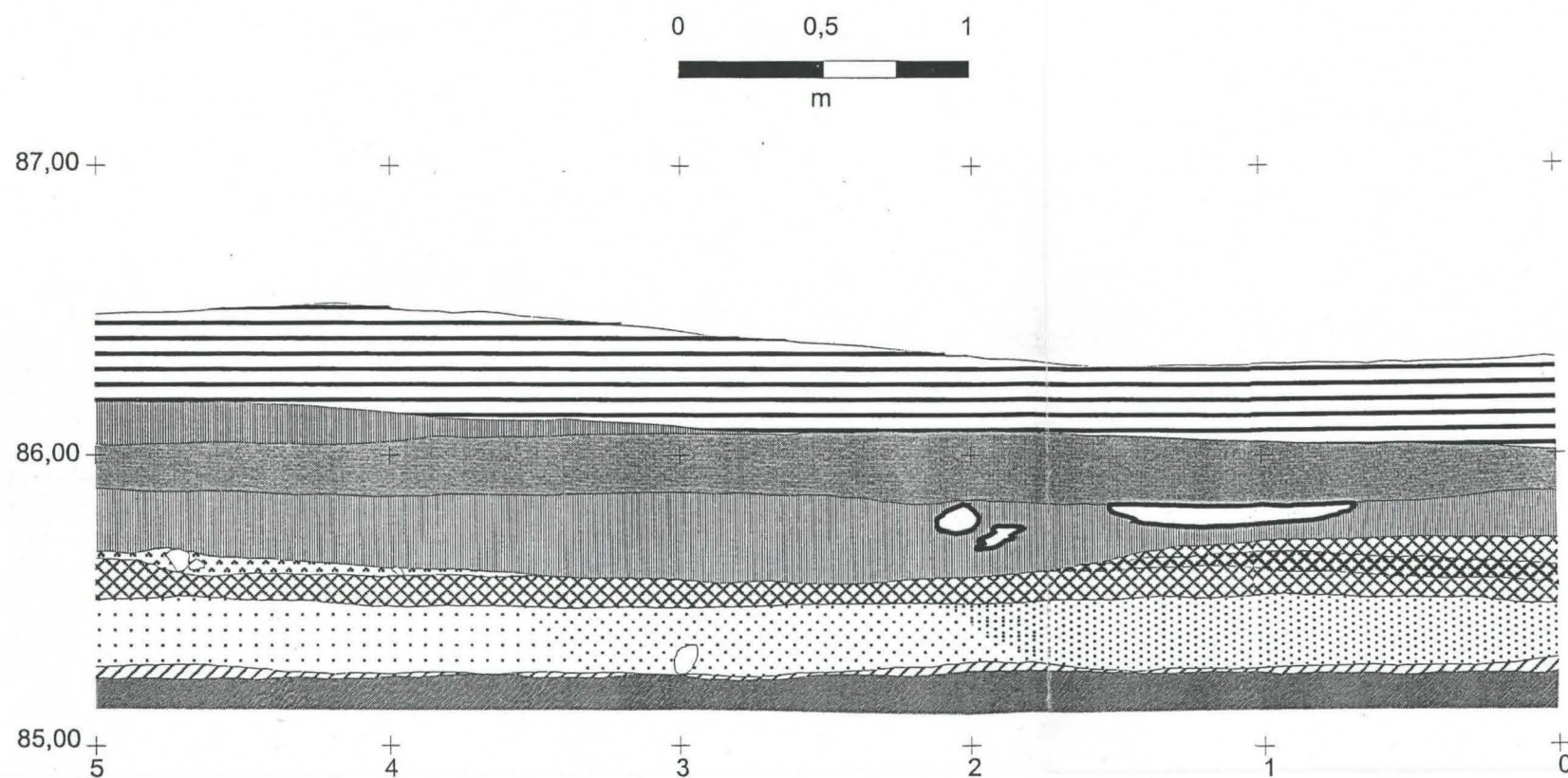
Koordinaatit kaivausalueen omassa koordinaatistossa.

Korkeusluvut m mpy
N60-järjestelmässä.

RIIHIMÄKI [7] SINIVUOKKONIEMI
H. Matiskainen 2001

Alue 7D, suokaivausalue
Kaivausalueen kaakkoisprofiili (X = 0-5, Y = 108)
Mk 1:25
Piirtänyt M. Zhilin
Puhtaaksi piirtänyt J. Ruuhonen

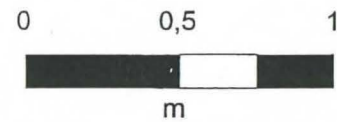

Koordinaatit kaivausalueen omassa koordinaatistossa.
Korkeusluvut m mpy N60-järjestelmässä.

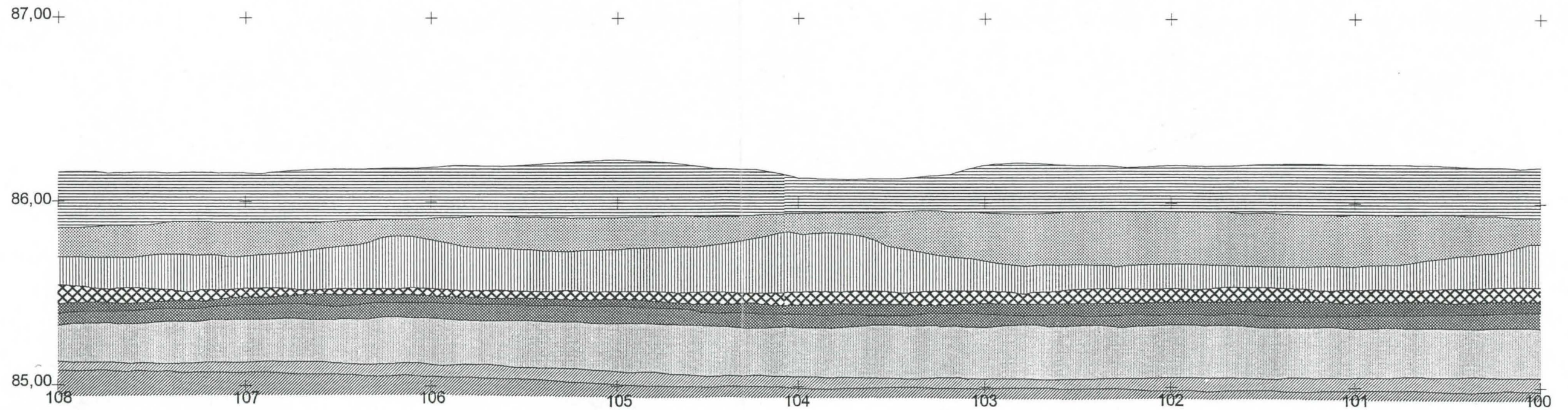
	kyntökerros
	ruskea maatonut turve
	savinen gyttja
	turve, jossa puuta
	vaaleanruskea gyttja
	karkea tumma gyttja
	alempi ruskea gyttja
	hiekan- ja soransekainen turve
	turpeen ja metsäkasvillisuuden seos, joukossa hiekkaa
	turpeen ja metsäkasvillisuuden seos, hiekan määrä vähäinen
	turpeen ja metsäkasvillisuuden seos
	glasiaalisavi
	kivi
	puu

RIIHIMÄKI [7] SINIVUOKKONIEMI
H. Matiskainen 2001

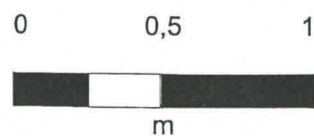
Alue 7D, suokaivausalue
Kaivausalueen lounaisprofiili (X = 0, Y = 100-108)
Mk 1:25
Piirtänyt M. Zhilin
Puhtaaksi piirtänyt J. Ruohonen

Koordinaatit kaivausalueen omassa koordinaatistossa.
Korkeusluvut m mpy N60-järjestelmässä.

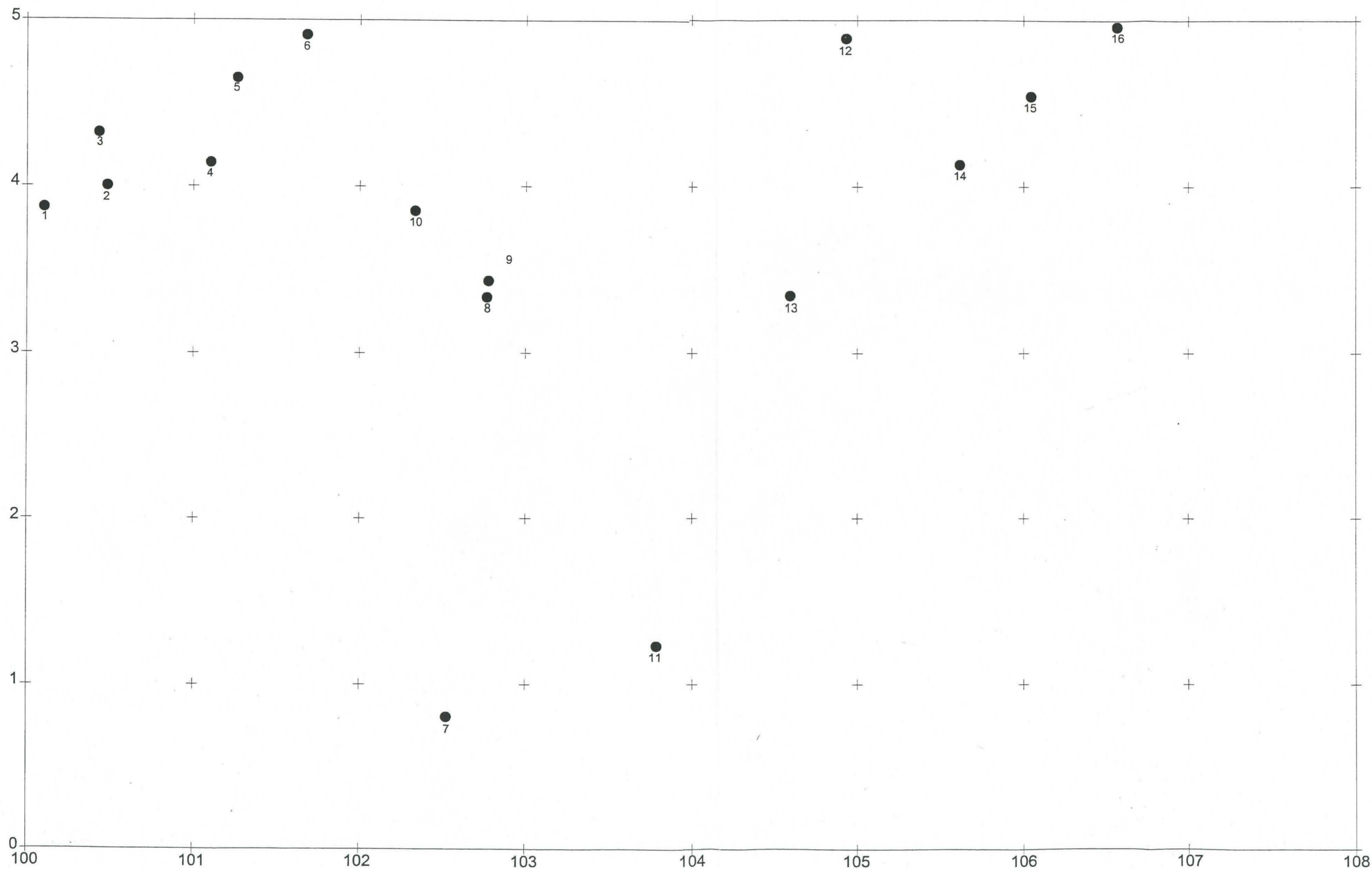

Alue 7D, suokaivausalue
Löydöt, 1. kerros
Mk 1:25
Piirtänyt J. Ruohonen

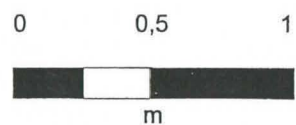

Koordinaatit kaivausalueen
omassa koordinaatistossa.

Löydöt KM 32679: 1-16

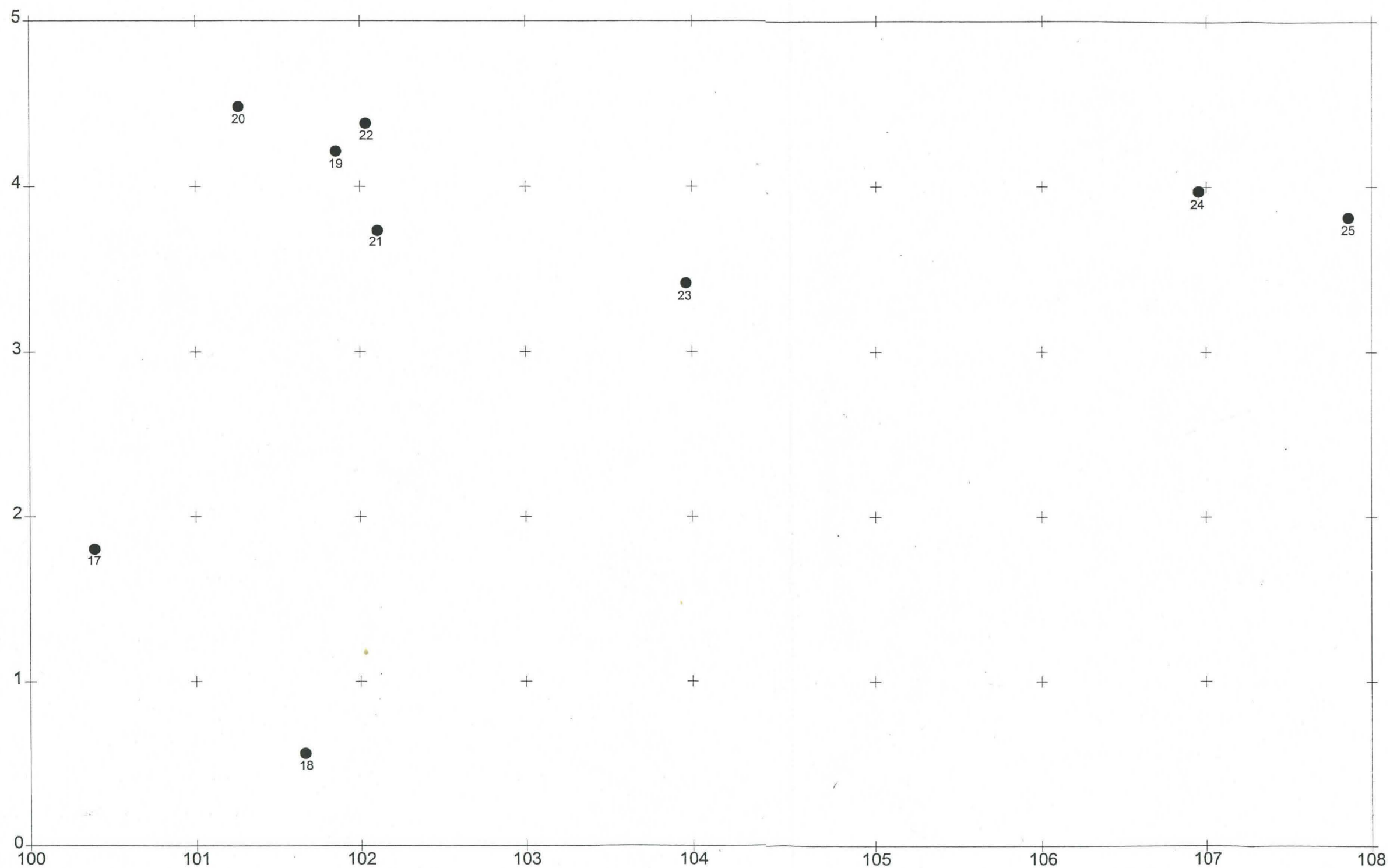

Alue 7D, suokaivausalue
Löydöt, 2. kerros
Mk 1:25
Piirtänyt J. Ruohonen

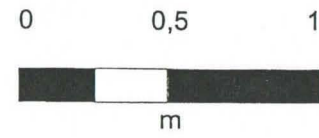

Koordinaatit kaivausalueen
omassa koordinaatistossa.

Löydöt KM 32679: 17-25

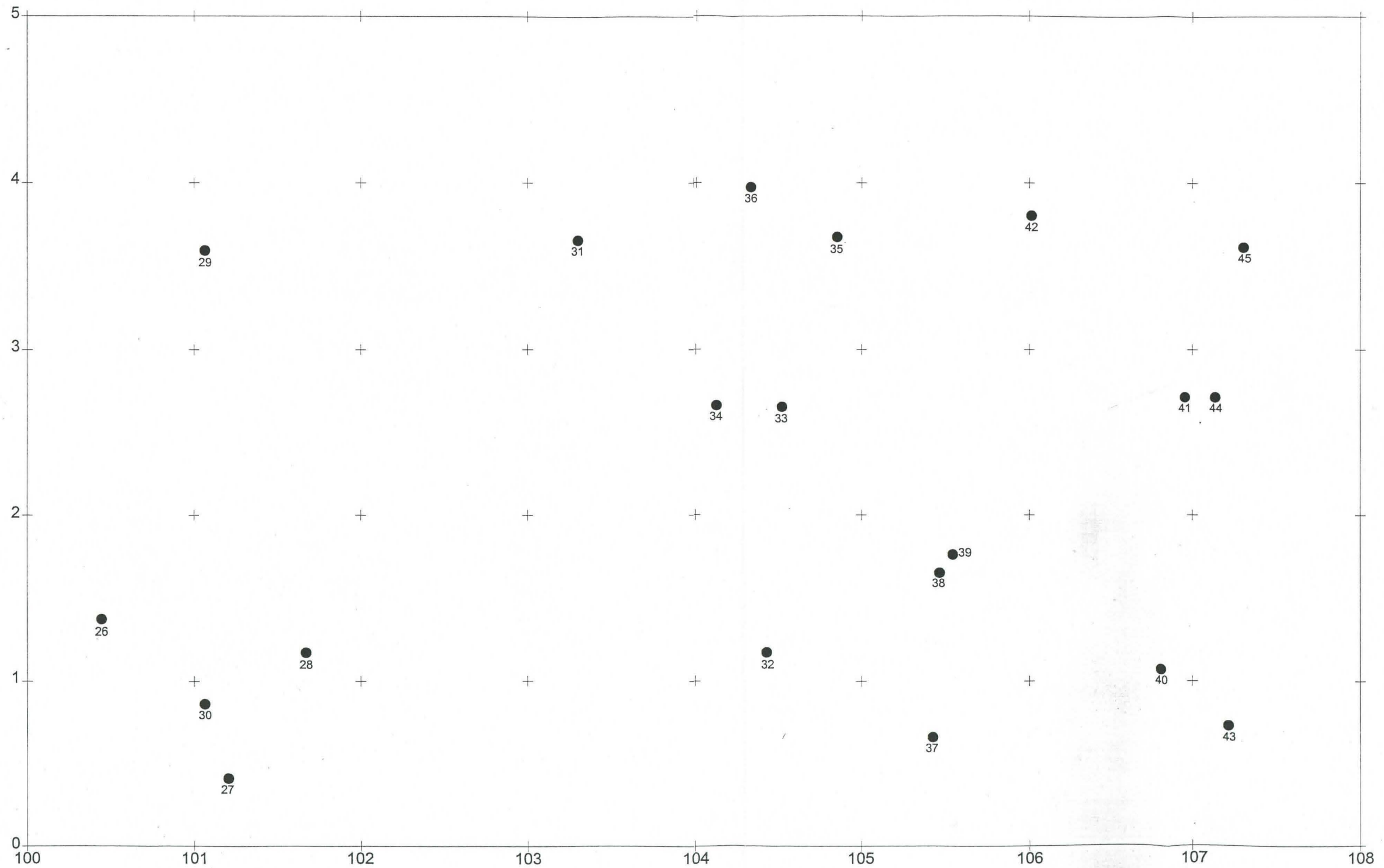

Alue 7D, suokaivausalue
Löydöt, 3. kerros
Mk 1:25
Piirtänyt J. Ruohonen

Koordinaatit kaivausalueen
omassa koordinaatistossa.

Löydöt KM 32679: 26-45

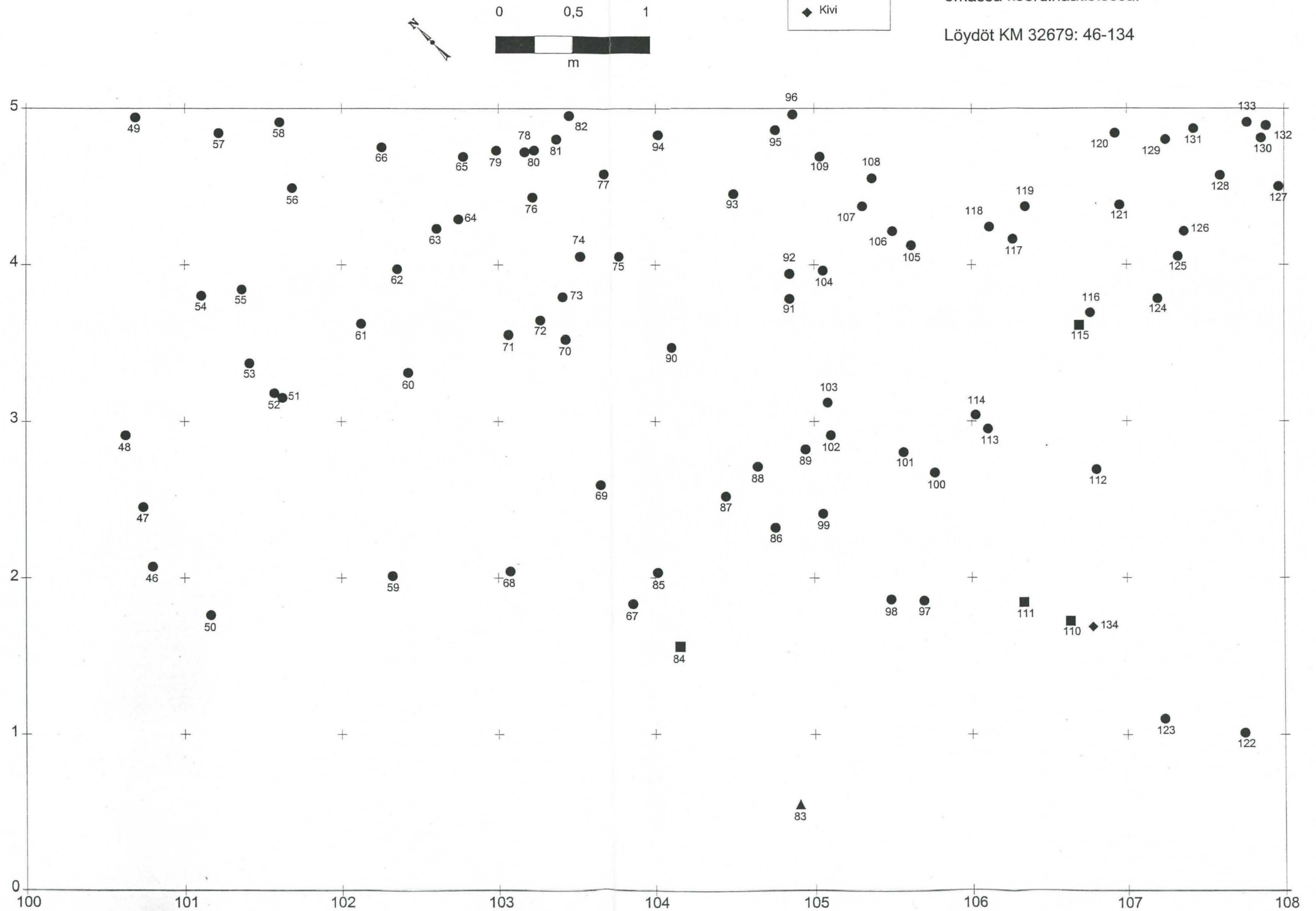

Alue 7D, suokaivausalue
Löydöt, 4. kerros
Mk 1:25
Piirtänyt J. Ruohonen

Koordinaatit kaivausalueen
omassa koordinaatistossa.

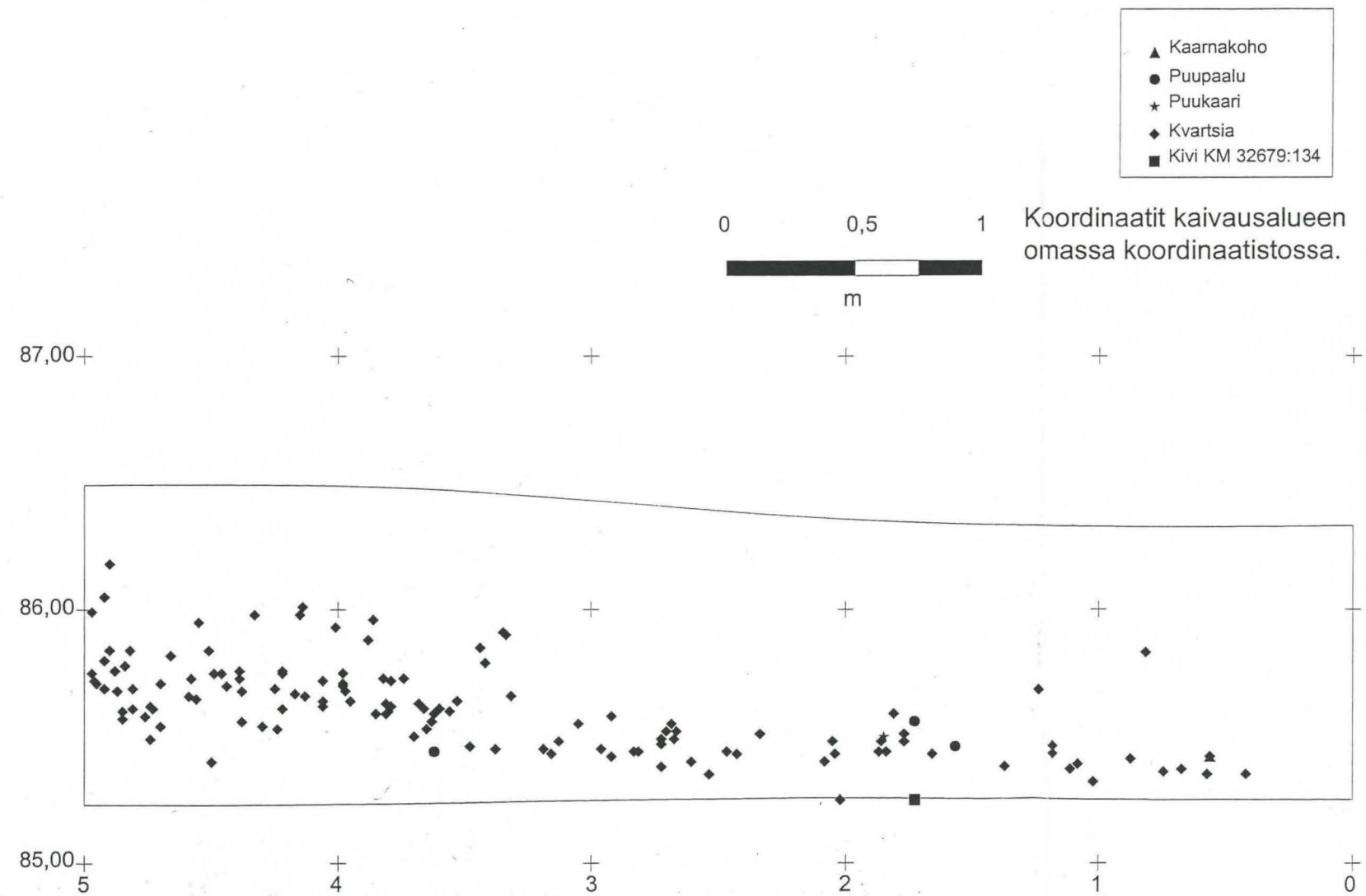
Löydöt KM 32679: 46-134

RIIHIMÄKI [7] SINIVUOKKONIEMI
H. Matiskainen 2001

Kartta 15

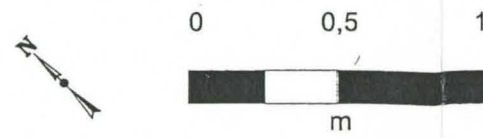
Alue 7D, suokaivausalue
Kaakkoisprofiili, löytöjen
levintä x ja z -akseleilla kuvattuna.
Mk 1:25
Piirtänyt J. Ruohonen

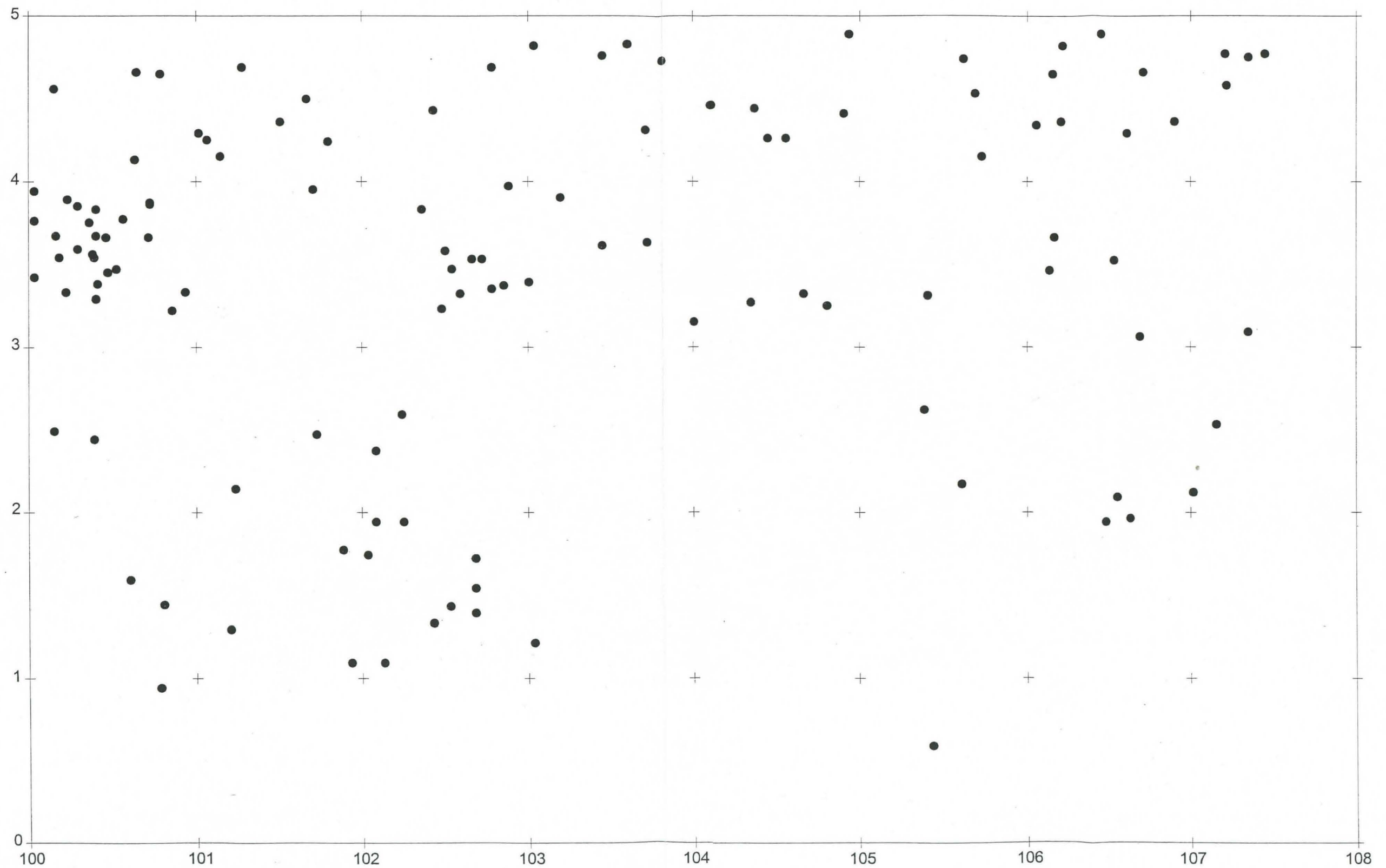
RIIHIMÄKI [7] SINIVUOKKONIEMI
H. Matiskainen 2001

Alue 7D, suokaivausalue
Kivet, 1. ja 2. kerros
Mk 1:25
Piirtänyt J. Ruohonen

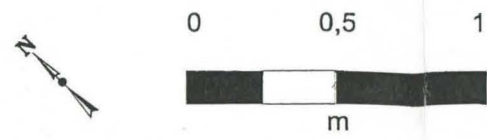
Kartta 16

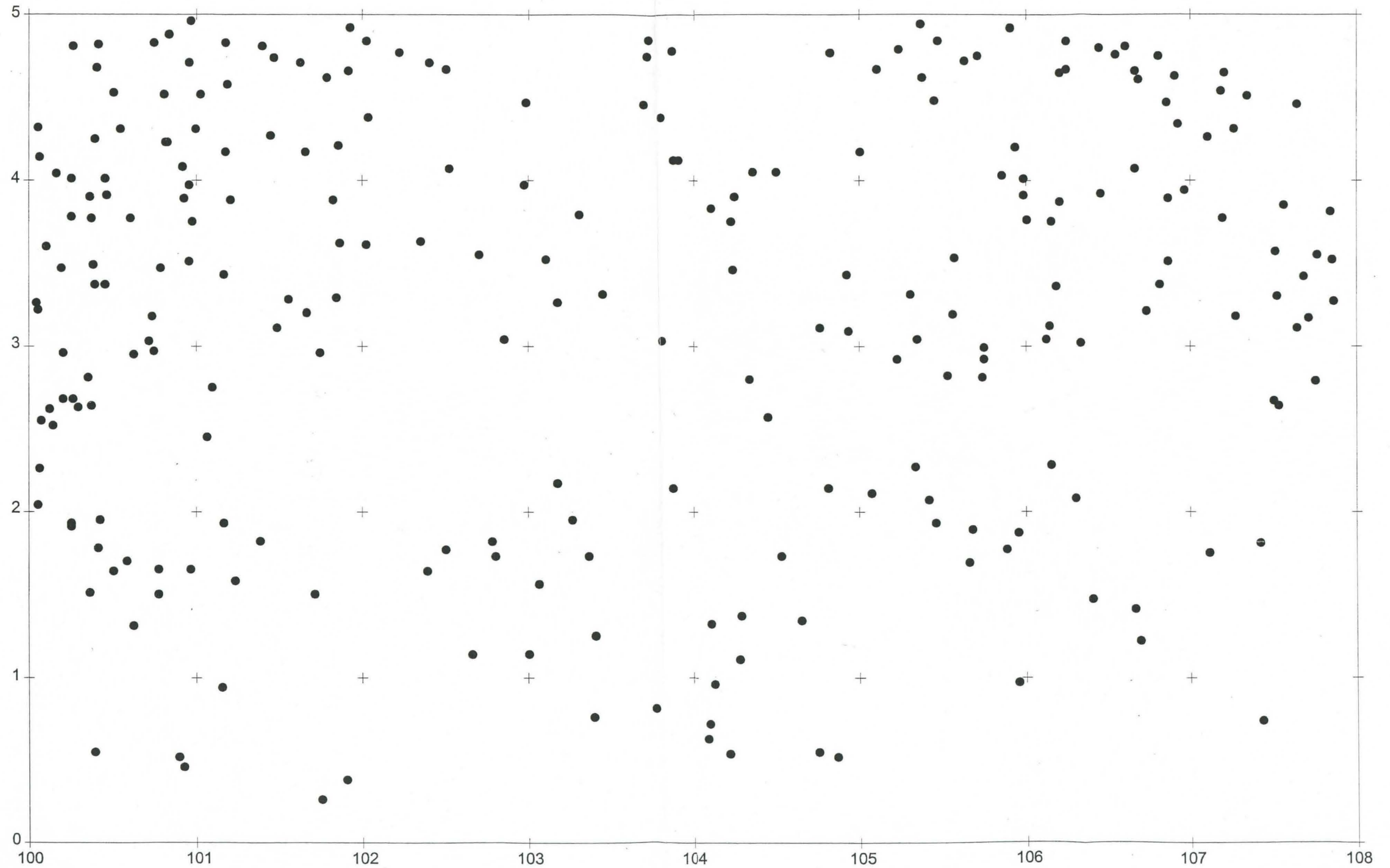
Koordinaatit kaivausalueen
omassa koordinaatistossa.

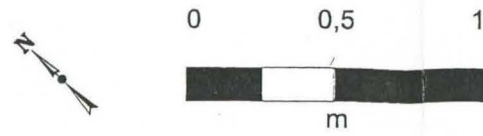
Alue 7D, suokaivausalue
Kivet, 3. kerros
Mk 1:25
Piirtänyt J. Ruuhonen

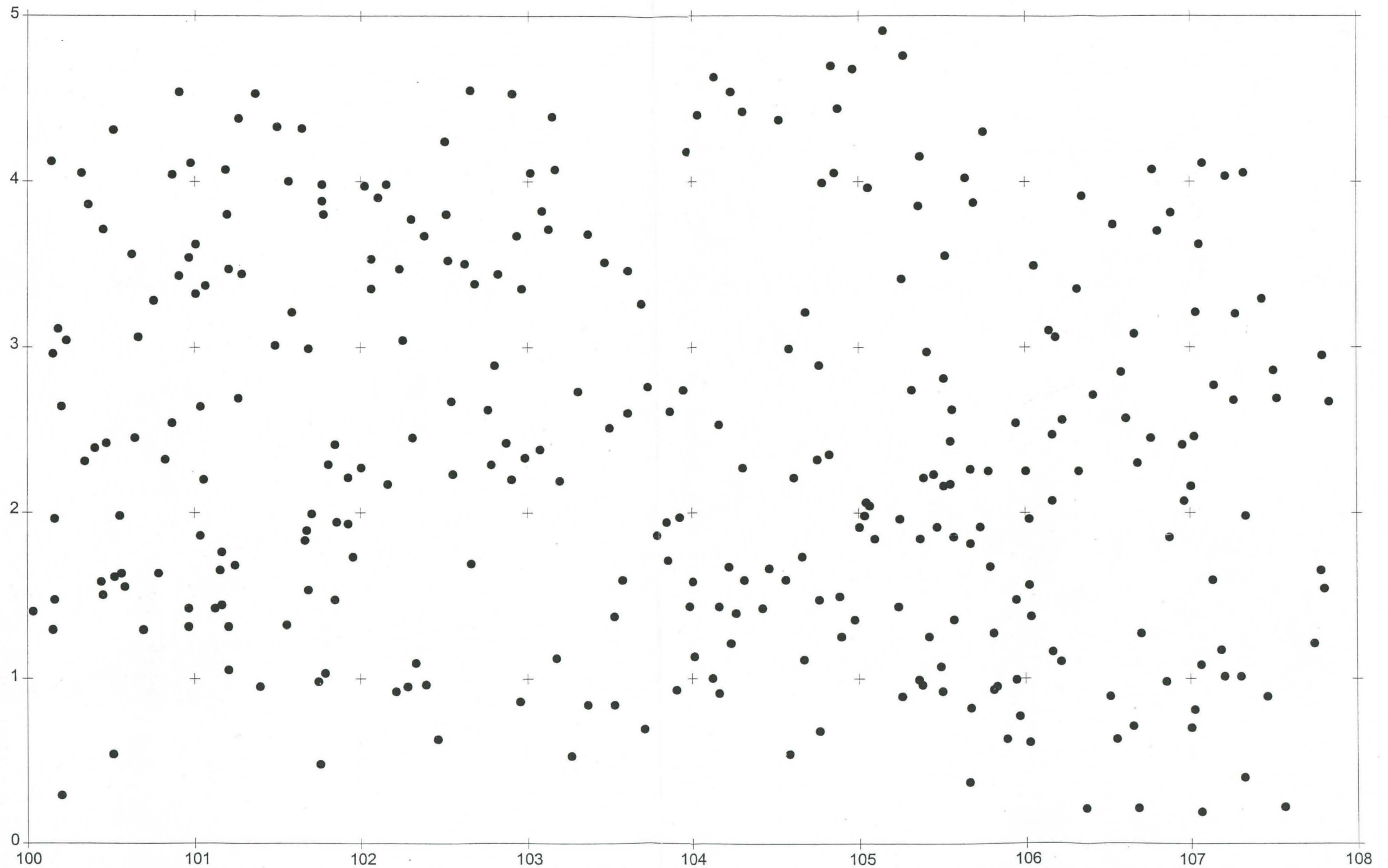
Koordinaatit kaivausalueen
omassa koordinaatistossa.

Alue 7D, suokaivausalue
Kivet, 4. kerros
Mk 1:25
Piirtänyt J. Ruohonen

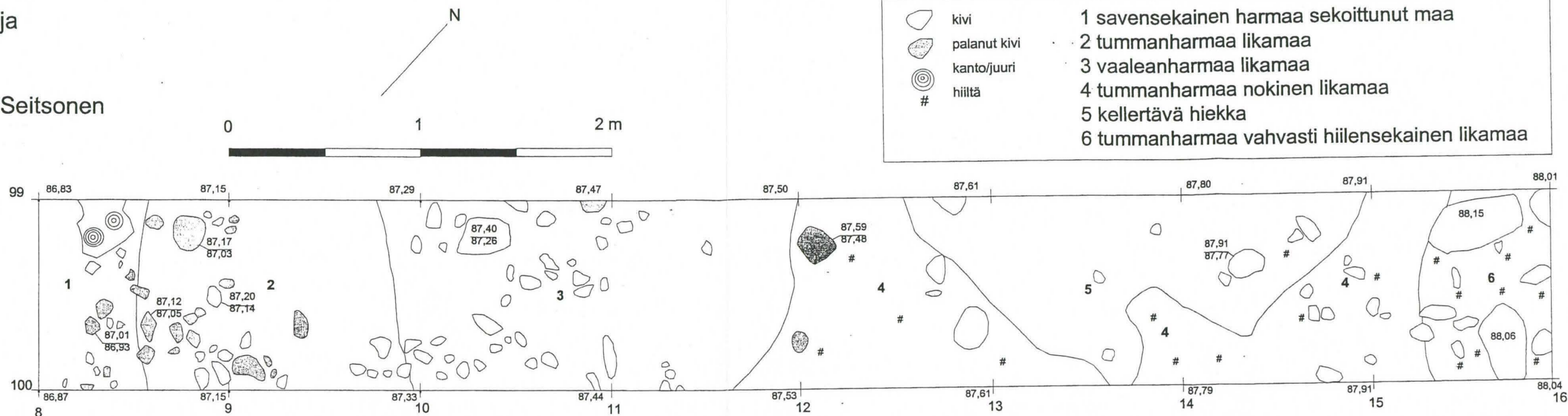

Koordinaatit kaivausalueen
omassa koordinaatistossa.

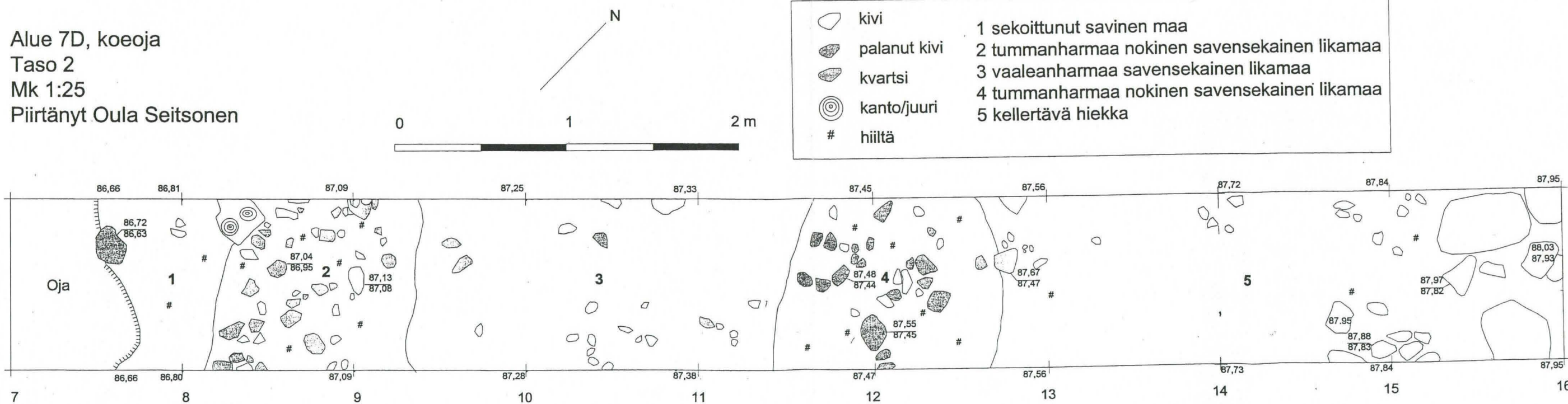

RIIHIMÄKI [7] SINIVUOKKONIEMI
H. Matiskainen 2001

Alue 7D, koeoja
Taso 1
Mk 1:25
Piirtänyt Oula Seitsonen

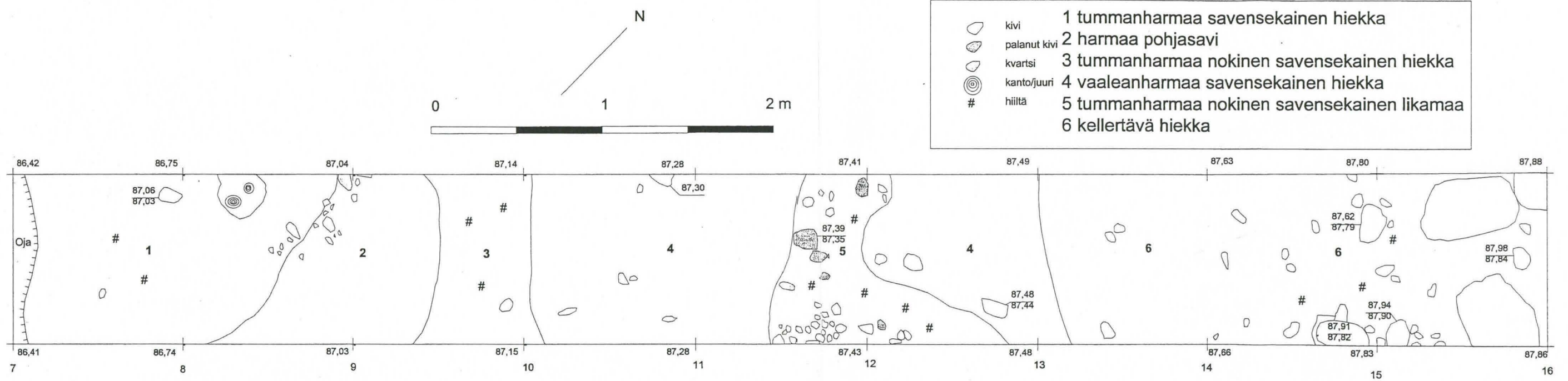

Alue 7D, koeoja
Taso 2
Mk 1:25
Piirtänyt Oula Seitsonen

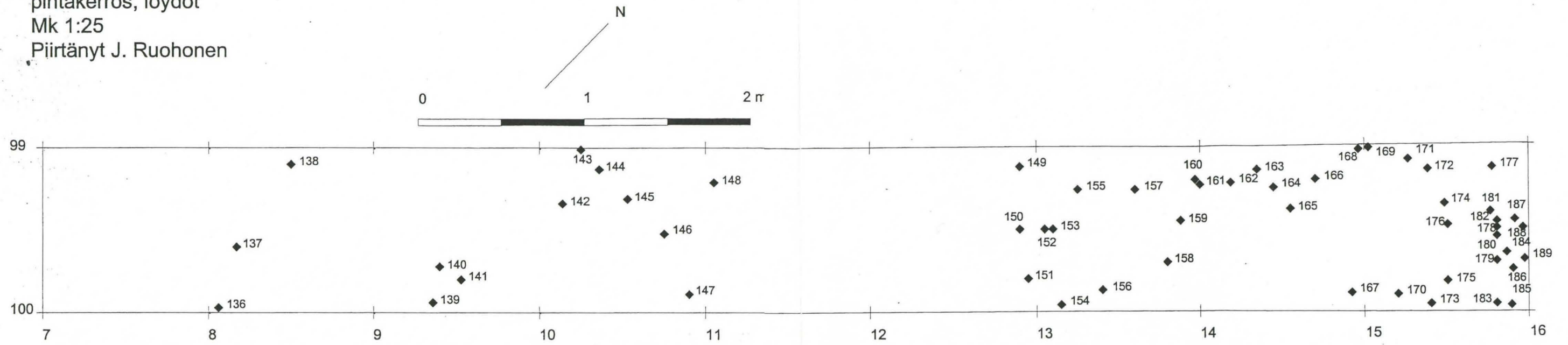
RIIHIMÄKI [7] SINIVUOKKONIEMI
H. Matiskainen 2001

Alue 7D, koeoja
taso 3
Mk 1:25
Piirtänyt Oula Seitsonen

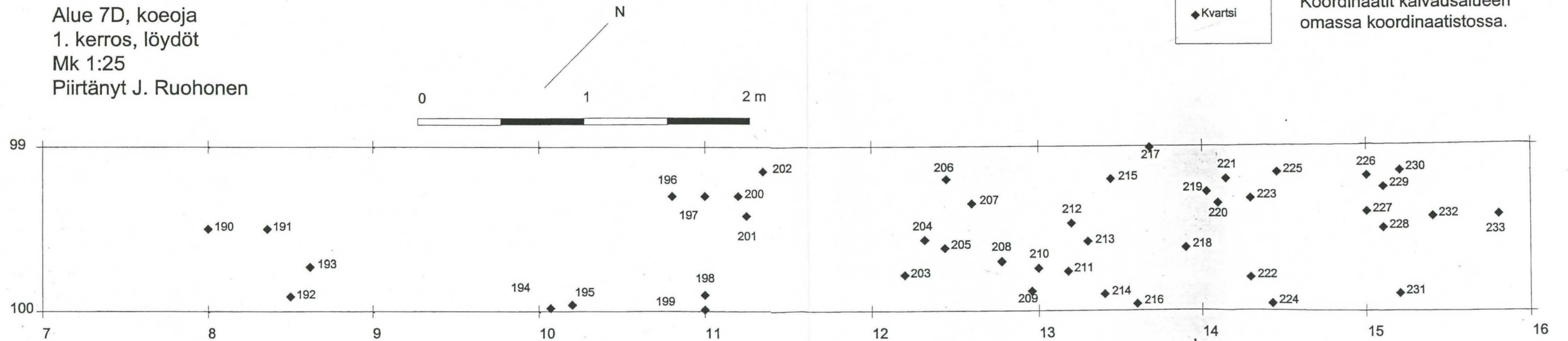

RIIHIMÄKI [7] SINIVUOKKONIEMI
H. Matiskainen 2001

Alue 7D, koeoja
pintakerros, löydöt
Mk 1:25
Piirtänyt J. Ruohonen

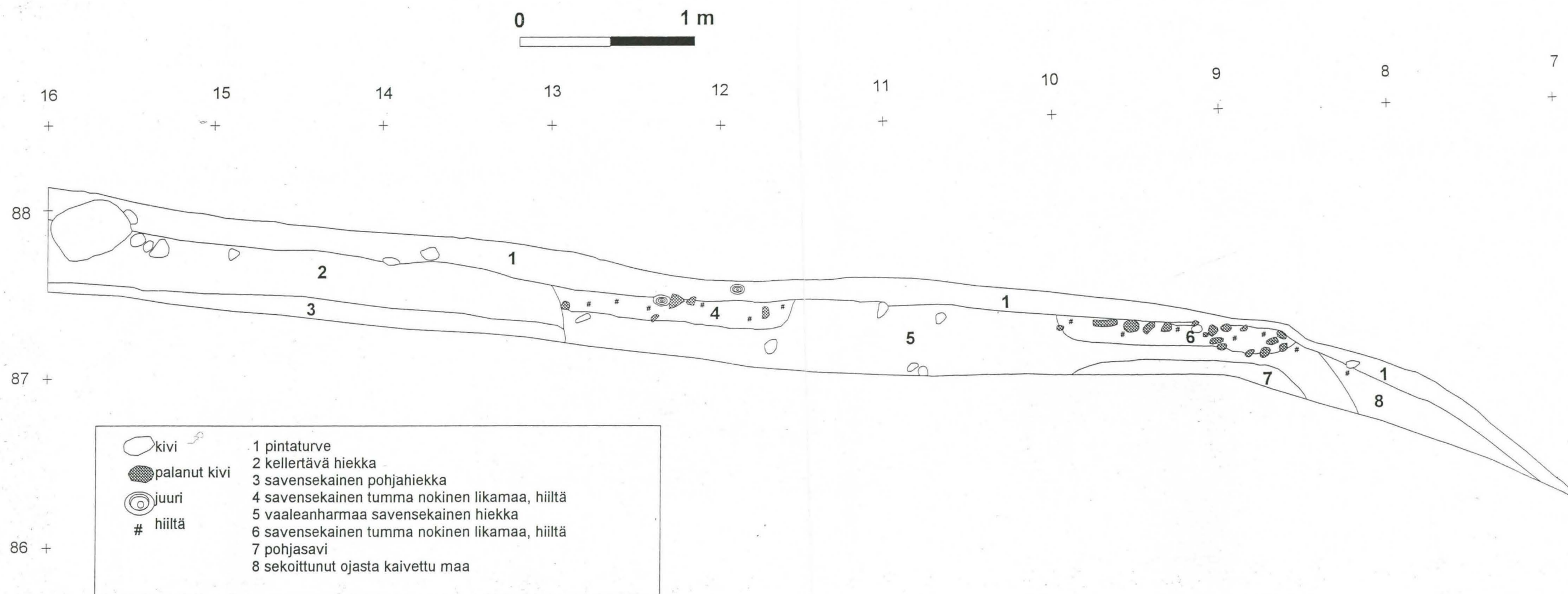

Alue 7D, koeoja
1. kerros, löydöt
Mk 1:25
Piirtänyt J. Ruohonen

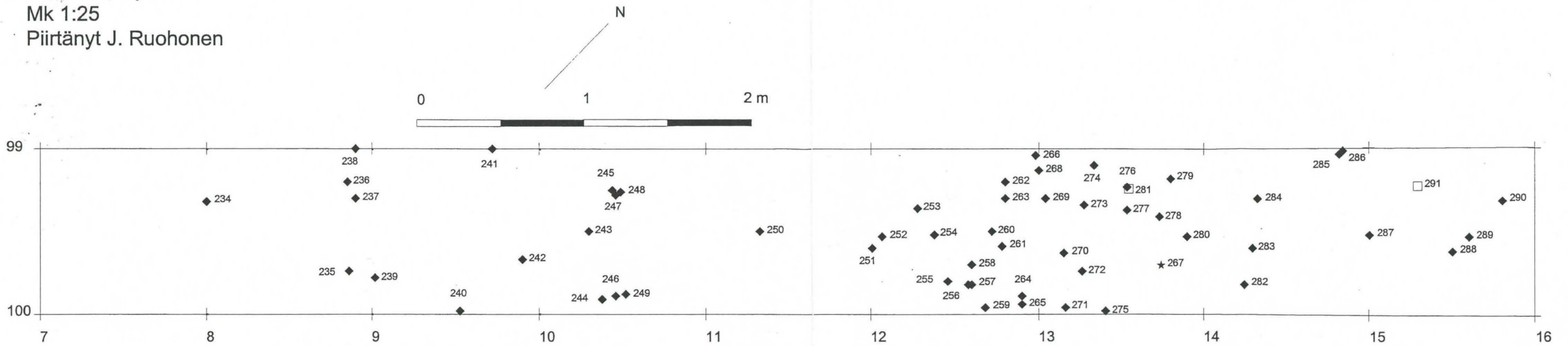

Alue 7D, koeoja
Koeojan kaakkoisprofiili
Mk 1:25
Piirtänyt Oula Seitsonen

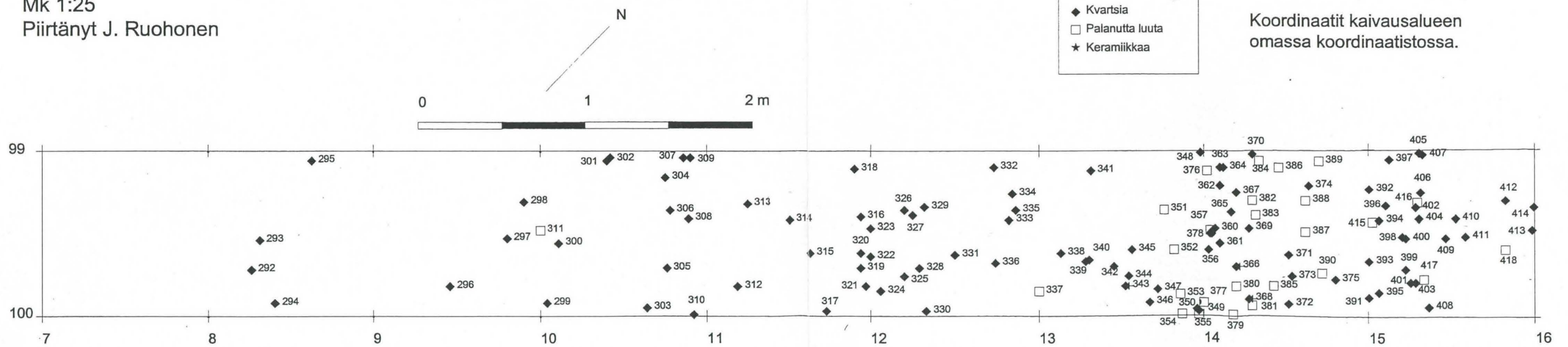
Koordinaatit kaivauskoordinaatistossa profiilissa
 $y = 100$ ja $x = 7 - 16$.
Korkeusluvut metriä merenpinnan yläpuolella
N60-järjestelmässä.

Alue 7D, koeoja
2. kerros, löydöt
Mk 1:25
Piirtänyt J. Ruohonen

Alue 7D, koeoja
3. kerros, löydöt
Mk 1:25
Piirtänyt J. Ruohonen

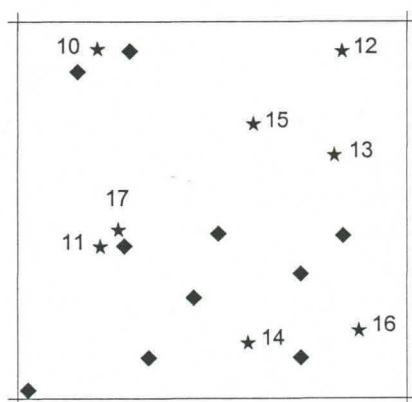
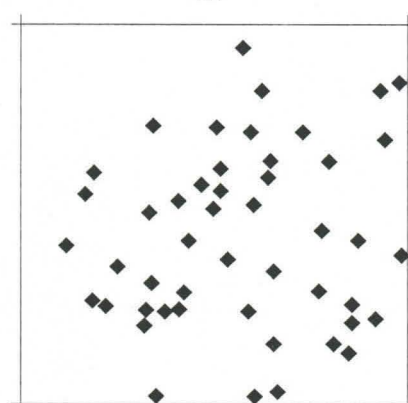
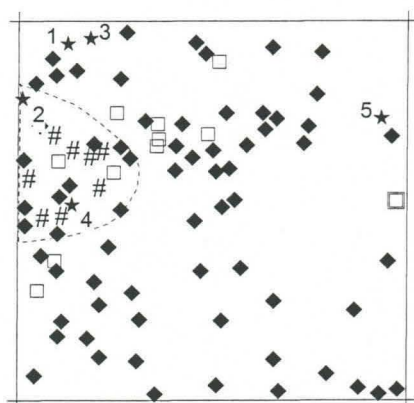
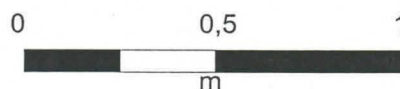

Alue 12B, koekuopat 1, 2 ja 3

Mk 1:20

Piirtänyt M. Zhilin

Puhtaaksi piirtänyt J. Ruohonen

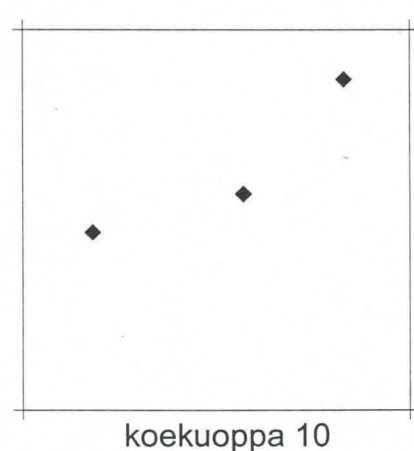
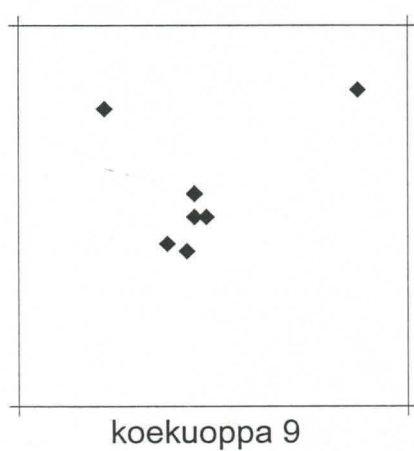
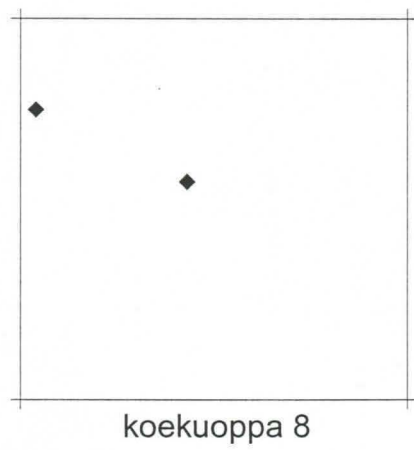
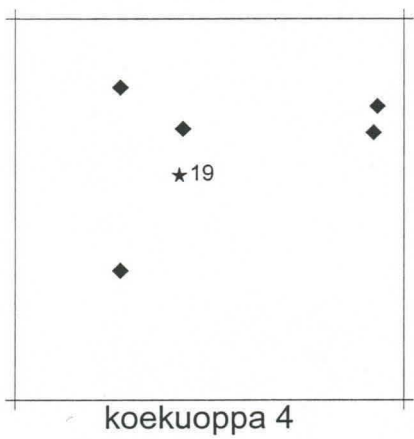
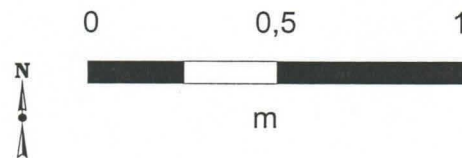
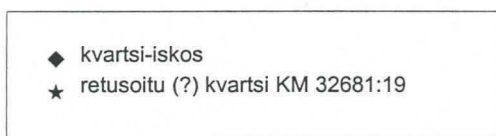
nro	löytö	km_numero
1	kvartsiuurrin	KM 32681:1
2	kvartsiuurrin tai -kaavin	KM 32681:1
3	kvartsiydin	KM 32681:3
4	kvartsiydin	KM 32681:4
5	kvartsiydin	KM 32681:5
10	nuolenkärki	KM 32681:10
11	kvartsiuurrin tai -kaavin	KM 32681:11
12	kvartsiikaavin?	KM 32681:12
13	kvartsiuurrin	KM 32681:13
14	nuolenkärki	KM 32681:14
15	kvartsiuurrin	KM 32681:15
16	kvartsiydin	KM 32681:16
17	työstetty kvartsi	KM 32681:17

Alue 12B, koekuopat 4, 8, 9 ja 10

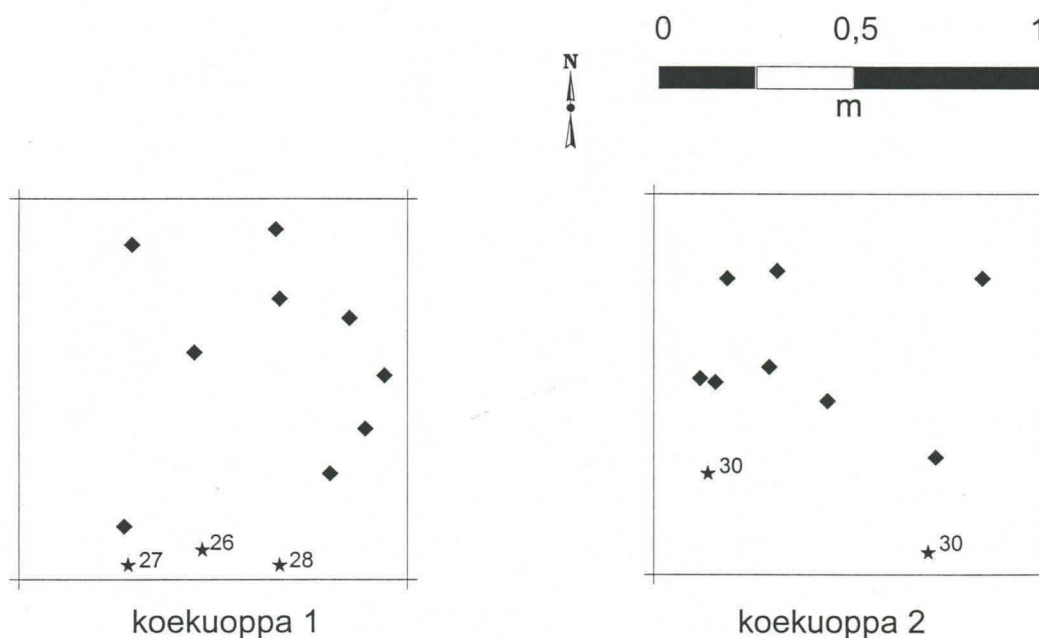
Mk 1:20

Piirtänyt M. Zhilin

Puhtaaksi piirtänyt J. Ruohonen

Alue 12C, koekuopat 1 ja 2
Mk 1:20
Piirtänyt M. Zhilin
Puhtaaksi piirtänyt J. Ruohonen

nro	löytö	km_numero
26	kvartsikaavin	KM 32681:26
27	kvartsikaavin	KM 32681:27
28	kvartsiydin	KM 32681:28
30	kvartsiytimiä	KM 32681:30

◆ kvartsi-iskos
★ kvartsiesine tai -ydin